दीलचमन गायन.

સરવે સોખીલા સજનોને વાસ્તે,

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

બુકસેલર. મોતીલાલ કાળીદાસ.

તથા

ચીમનલાલ નરસીદાસ.

अमदावादमां

મામાની હવેલીમધે યુનાઇટેડ પ્રિંટિંગ અને જનરલ એજન્સી કંપની "લિમિટેડ"ના પ્રેસમાં રણછોડલાલ હીરાચંદે છાપ્યું

સંવત ૧૯૨૯. સન ૧૮૭૩.

અનુક્રમણિકા.

ગુજરી*

કે કાબુલમે બાદશાહ ચઢે ને સારો દીલ્લીકા દીવાનરે.
કે બાદશાહરે ઉતરે બાગમે મેં ક્યા મસ દેખન જાઊંરે.
કે હાથમેરે લેઉ લાલ માટલી કંદોયણ હોકે જાઊંરે.
કે બાદશાહરે ઉતરે બાગમે મેં ક્યા મસ દેખન જાઊંરે.
કે હાથમેરે લેઉ લાલ બેડલું પનીહારણ હોકે જાઊંરે.
કે બાદશાહરે ઉતરે બાગમે મે ક્યા મસ દેખન જાઊંરે.
કે હાથમેરે લેઉ લાલ લાકડી ગોવાલણ હોકે જાઊંરે.
કે બાદશાહરે ઉતરે બાગમે મેં ક્યા મસ દેખન જાઊંરે.
કે હાથમેરે લેઉ ફુલ છાબડી મેં માલણ હોકે જાઊંરે.
કે ફુલ ફગરનો ઘાઘરો ને સાળુડે કસબી કોરરે,
કે કલ્લાંરે કાંબી અણુવટ બીછુંવા ઝાંઝરંનો ઝમકારરે.
કે હાથે બાજુબંધ બેરખા ને એની દશે આંગળીએ વેઢરે.
કે કાને ફળાફુલ શોભતાં ને એને કાને ઝબુકે ઝાલરે.
કે કોટે તે પાટીયાં શોભતાં એને કંઠે એકાવળહારરે.
કે લીલા રે જગનું કાપડુંરે એને જગમોતીનો હારરે.
કે નાકે તે વાળી શોભતી એને ટીલડી તપે લલાટરે,
કે બાલે બાલ મોતી પરોવ્યાં જાણે ઉગ્યો સુરજ ભાણરે.
કે છોટી મટકીમાં દહી જમાયો દુધ લીયો મણ ચારરે.
કે ચલી ગુજરીયાં દહી બેચનકુ ચલી બાદશાહકે દરબારરે.
કે અપર લ્યો કોઈ મધ્યર લ્યો કોઇ લ્યોને મીઠડાં દુધરે.

કે સાસુરે કેવે સુણો બવરીયાં લશ્કરમે મત જાવરે.
કે દીલ્લી શેહેરકા બાદશાહ તુજે રએ ગોખલમાંહરે.
કે સાસુનાં વારચાં ના કરે વહુ મહી વેચવાને જાયરે.
કે હાટે મોહ્યા હાટ વાણીયા ને ચોરે મોહ્યા ચોબદારરે.
કે જે દેએસો મોહી રહ્યા ને બાદશાહરે સરખા મોહ્યરે.
કે ચલી ગુજરીયાં મહી બેચનકું બેઠી લાલ બજારરે.
કે શીપાઈ બીચારા ચાંડીલગાઈ જીવ જાન હુવા હેરાનરે.
કે અપને લશકરમે એસી મહીયારીને એસા ન કોઇકા દુધરે,
કે બાદશાહકુતો ખબર હુઇને ગુજરી દેખન આયરે.
કે અલીયાંરે ગલીયાં કયા ફીરના ગોરી પેઠો પડદામાંહરે.
કે પડદેમે બેઠી મોજ કરો ગોરી ચાવો નાગરપાનરે.
કે અલીયાંરે ગલીયાં બોહોત ભલી તેરે પડદેકું લગાદઉ આગરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો હમારી બાતરે.
કે કાથ કથીરમાં કયા પેહેરના ગોરી પેનો સોના શેરરે.
કે કાથ કથીર મેરે બોત ભલી તેરે સોનેં લગાદઉ આગરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો હમારી બાતરે.
કે કાળી કામળમે કયા ઓઢણા ગોરી પેહેરો દક્ષણી ચીરરે.
કે કાળી કામળ મેરે બોહોત ભલી તેરે ચીરકું લગાદેઉ આગરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો હમારી બાતરે.

કે ઘસ છાંશમે કયા ખાના ગોરો ખાવને નાન પલાવરે.
કે નાન પલાવમે કયા ખાના મેરા હિંદુકા અવતારરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો હમારી બાતરે.
કે મકનારે હાથી અજબ બના ને ગોરી હાથી દેખન આવરે.
કે તેરે હાથીમે કયા દેખના મેરે ઘેર ભુરી ભેંશરે.
કે ટંકે સવામણ દુધ કરે તારા હાથીથી ભલેરી મોરી ભેંશરે.
કે દહીં દુધકી નદી ચલાઉ માંખણકી બાંધું પાળરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો હમારી બાતરે.
કે મેરા કુંવર અજબ બના ગોરી કુંવર દેખન આવરે.
કે તેરે કુંવરમે કયા દેખના મેરા ગાયુંકા ગોવાળરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો હમારી બાતરે.
કે મેરી સોલસે રાણીઓ ખુબ બની તે રાણીઓ દેખન આવરે
કે તેરી રાણીમે કયા દેખના મેરે પાણી ભરે પનીહારરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો હમારી બાતરે.
કે મેરા ઘોડા અજબ બના ગોરી ઘોડા દેખન આવરે.
કે તેરે ઘોડેમે કયા દેખના મેરે ઘેર ગવરી ગાયરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો હમારી બાતરે.

કે મેરી મુંછો અજબ બની ગોરી મુંછો પર મોહી આવરે.
કે તેરી મુંછોમે ક્યા દેખના મેરા બકરા જેસા પુંછરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો હમારી બાતરે.
કે કીયુ તમારૂ સાસરૂં ને કીયા પુરૂશ ઘેર નારરે.
કે ધઢ ગોકુલ મારૂં સાસરૂ ને ચંદા પુરૂશ ઘેર નારરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો હમારી બાતરે.
કે કોણ દેશકી ગોવાલણી ને શું છે તારૂ નામરે.
કે ધઢમાંડવકી ગોવાલણી ને મેનાગુજરી મારૂં નામરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો હમારી બાતરે.
કે છોટી મટકીકા મૂલ કરોને ગોરી ઉસકા ક્યા હોય મૂલરે.
કે છોટી મટકીકા મૂલ કરૂં તો તેરી શુદ્ધ બુદ્ધ જાવે ભૂલરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો હમારી બાતરે.
કે દુસરી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઉસકા ક્યા હોય મુલરે.
કે દુસરી મટકીકા મુલ કરૂ તેરી સોલસે રાણીઓ ડુલરે.
કે સોલસે રાણીઓ સજ કરૂં તેરા કોઈ ન લેવે નામરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેહેવે શુણ ગુજરી તમ શુણો અમારી બાતરે.
કે તીસરી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઉસકા ક્યા હોય મુલરે.

કે તીસરી મટકીકા મુલ કરૂં તેરા મકના હાથી ફુલરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે શુણ ગુજરી તમ શુણો અમારી બાતરે.
કે ચોથી મટકીકા મુલ કરો ગોરી ઉસકા કયા હોય મુલરે.
કે ચોથી મટકીકા મુલ કરૂં તારી સારી દીલ્લી ફુલરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે શુણ ગુજરી તમ શુણો અમારી બાતરે.
કે તેરા રૂપતો કીને દીયા જાણે સોની ઘડે સોનારરે.
કે અલ્લામીઆંને મુજે રૂપદીએ મેરા કરમ કરે કીરતારરે.
કે હિંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો અમારી બાતરે.
કે ગલબલ ગલબલ ક્યાબોલતી ગોરી બોલો સમજકી બાતરે.
કે અકડછકડ ગોરી ક્યા બોલતી કાંઈ છકડ લગાઉ દોઆરરે.
કે તું નવ જાણીશ એકલીરે મારાં ગુજર ચઢે નવલાખરે.
કે હિંદવાણી તું હરામજાદી બાઁદશાહકું દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો અમારી બાતરે.
કે મારૂ તમાચો તે ઉડ જાએ પઘડી મુખડાં હો જાય લાલરે.
કે ટકે ટકે તારા ઠઠ્ઠુ બચાઉ ને દમડીકા દશ ઊંટરે.
કે ટકે ટકે તેરી ઢાલ બચાઉ ને દો કોડી તલવારરે.
કે બાદશાહકુતો ગુસ્સા લગા ને ડાલી બેડીમાંયરે.
કે હાથે ડાલીરે હાથ કડીયાં ને ઉસકુ હાથીપર બેઠલાયરે.
કે હાથી કે હોદ્દેપર બેઠી ઉસકા કોઈ ન લેવે નામરે.

કે બ્રાહ્મણ વીરા વિનવું તને આલું હઈયાનો હારરે.
કે કાગળ જઈને આલજે મારા હીરા દીયરને હાથરે.
કે હીરીયે કાગળ વાંચીઓને ભાઈ ગુજરી પડી બેડીમાંયરે.
કે ચંદ કાગળ વાંચીઓ ને ગુજરી પડી બેડીમાંયરે.
કે છો પડી ભાઈ પડવા દો કાંઈ એવી લાવીશું બે ચારરે.
કે તાણી બાંધો ભાઈ ઢાલ તલવારો ને તાણી બાંધો હથિયારરે.
કે સુરા હોયસો સંગ ચલો ને નહિ કાયરકા કામરે.
કે કેસરીઆ ભાઈ વાઘા પેહેરો ને હો જાઓ લાલ ગુલાલરે.
કે ત્યાંથી હીરીઓ દોદીઓ તે ગયો ઘોડાની પાસરે.
કે તાણીને બાંધો તંગડા ને ઢીલી મેલો લગામરે.
કે દીલ્લી જીતીને ઘેર આવું તો રેવંત મારૂં નામરે.
કે હીરીઓ ઘોડે એકુજ ચઢીયો ને ગુજર ચઢયાં નવલાખરે.
કે ચંદો ઘોડે એકુજ ચઢયો ને ગુજર ચઢયાં નવલાખરે.
કે હીરીએ ઘોડો બેડીઓ ઘોબી મારયા પચાસરે.
કે લેજે ભવાની ભોગ આતો ગુજર કેરો રોગરે.
કે ચંદ ઘોડો બેડીઓ ને જાય દીલ્લી મેદાનરે.
કે હીરીઓ પેઠો શેહેરમાં ને વાણીયા નાઠા જાયરે.
કે ચંદ ઘોડો બેડીઓ ને કંદોઇ નાઠા જાયરે.
કે તોપોકી ધમરોળ હુઇ ને હુવા અંધારાઘોરરે.
કે બાદશાહકુતો ખબરે નહી ને રૈયત નાઠી જાયરે.
કે સુતો બાદશાહ જાગજે તારે નગર પડયો ભેંકારરે.
કે સુતો બાદશાહ જાગીઓ ભાઇ કયા હોતા ધમરોળરે.
કે સુતો બાદશાહ જાગીઓ ને મુગલ ચઢયા બાણું લાખરે.

કે તાંબાની નોબત ગણુગણે ને જેના ઢમકે વાગ્યાં ઢોલરે.
કે ફાગણ શુદ ચઉદશને દાહાડે મામલો મચ્યો જોરરે.
કે ગુજરી રહીને બોલીઆં ને બોલ્યા એકજ બોલરે.
કે હીરીઓ પેહેરે કાંચળી ને હથીયાર મુજને આલરે.
કે બાદશાહ સાથે એસી લડું મેરા જુગમે હો જાય નામરે.
કે તલવારે તાળી પડે ને બરછી ચાવે પાનરે.
કે અગાડી પછાડી દેરા તાણો ને બીચમે રખો મેદાનરે.
કે વચમાં રાખો ગુજરી બાઇ જે જીતે તે લઇ જાયરે.
કે હીરીઓ ને ચંદીઓ બોલીઆ રાજા સાંભળો અમારી વાતરે.
કે પેહેલો તે ધાવ તમે કરો ને અમે તમારી રઇયતરે.
કે પેહેલો ધાવ બાદશાહે કીધો ગુજર લશકર માંહેરે.
કે હરીઓ ચંદીઓ ગુસ્સે થયા જેમ બકરામાં પડીયા વાઘરે.
કે તલવારોની તાળી પડે ને લોહીનો વરશ્યો મેઘરે.
કે તમારી ગુજરી તમને શુંપી ગુજરી હમારી બેનરે.
કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાંને ગયાં સાસુને ઘેરરે.
કે સાસુ મેણાં બોલીયાં વહુ જાઓ બાદશાહને ઘેરરે.
કે આ વહુઅરને જવાદોને હું બીજી પરણાવું કાલરે.
કે આ વહુઅરને જવા ન દેઉ મારા ગુજરનો પત જાયરે.
કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાં ને ગયાં નણંદને ઘેરરે.
કે નણદલ મેણાં બોલીયાં ભાભી જાઓ બાદશાહને ત્યાંયરે.
કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાં ને ગયાં તે પાવાઘઢરે.
કે પાવા તે ઘઢમે અલોપ હો ગઇ માહાકાળી કહેવાયરે.

મીશરી*

કે આઠ કુવા નવ વાવડી જી સોલસે પનીહાર,
ઉસમે કુન ગોરી પતલી ઓ મીસરી,
પતલી કમર લંબે બાલ.

કે ઘાટ ઘડુલો રેંટીઓ જી પીંડી લાલ ગુલાલ.
કાતનવાળી પતલી ઓ મીસરી,
લળી લળી નાંખે તાર.

કે એડીની ગેડી કરૂં જી કેડોની કરૂં કમાન,
નયણાના કરૂં બે ભલકા ઓ મીસરી,
પાકુ ચતુર સુજાણ.

કે ચતુર પુરૂશની ગોરડી જી હશી હશી ઉતર દેશ,
મૂરખ પુરૂશની ગોરડી ઓ મીસરી,
રોઇ રોઇ ઉત્તર દેશ.

કે હસત જોબન ખસત જી રૂપે તો કજળે હો જાય,
એસો પીયારો મેરો સાયબો ઓ મીસરી.
સાંજ પડે ઉઠ જાય.

કે દાઢમ સુકે દાહાડીએ જી ઘેર સુકાય ઘર નાર,
બાપ ઘેર સુકાય બેટડી ઓ મીસરી.
હીણા પુરૂશ ઘેર નાર.

કે રાજવણ બેઠી રાજમે જી ખમે ઉઘાડા કેશ,

દાશ જોબનકે કારણે ઓ મીસરી,
દીલ્લી બેકાતો લેશ.
કે તેરી દીલ્લીને મેરા આગરા જી તેરે મેરે કાયકા સનેહ,
તેં ચમકાવી વીજળી ઓ લોભીડા,
મેં વરસાવ્યો મેહ.
કે ઘરના ઘોડા ચઢે જી નગર લીઓ કેમ જાય,
કેઇ મારા સાહેલીએ ભોળવ્યો ઓ મીસરી,
નિત્ય ઘર ભૂલો જાય.
કે હાથના હથવારા કરૂં જી નેણુંસે લીયોરે બોલાય,
સમજાવ્યો ના સમજે ઓ મીસરી,
મૂરખ બડો ગુમાર.
કે પાલણપુર દીવડો બળે જી કાજળ પડે રે સનેશ,
કે આંજન વાળી પતળી ઓ મીસરી,
મુલક બસે મેવાડ.
કે કોયલને કેમ મારીએ જી આંબાની રખવાળ,
મારો હરામી સુડલો ઓ મીસરી,
અણ ચાખ્યાં ફળ ખાય.
કે ગોરીને કેમ મારીએ જી સેજોની રખવાળ,
મારીએ હરામી સાયબો ઓ મીસરી,
સેજ પરાઇ જાય.
કે માણકચોકકે બજારમેં જી બેઠાય લાલ કબાન,

કે બચન વાળા ધર નહિ ઓ મીસરી,
કાસપર કરૂં ગુમાન.
કે માણેકચોકના બજારમેં જી હીરાલાલ બેકાય.
ચતુર હોયસો મુલવે ઓ મીસરી,
મુરખ ફેરા ખાય.
કે નદી કીનારે સયબા મુડદા જલે જી ધુવાન પ્રગટ હોય,
ગયા ન જોબન સાંપડે ઓ મીસરી,
મુવા ન જીવે કોય.
પ્રીત કરીએ ઉચથી જી સદા નભાયો જાય,
નીચથી કયા કરે પ્રીતડી ઓ મીસરી,
સદાય મેણાં ખાય.
કે કંકણ કુવો ગોડાવીયો જી રેટ ફરે મેવાડ,
સોચનવાળી પાવાધટ વસે ઓ મીસરી,.
જેનો ચંપો પીએ ધઢનાળ.
કે પ્રીત કરી દો જણે જી માળીને રંગરેજ;
રંગરેજ લાવે ચુંદડી ઓ મીસરી;
માલી લાવે ફુલ.
કે ફુલમેં કયા પેહેરના જી ધુપ પડે કુમળાય,
ભલી બીચારી કલીયાં ઓ મીસરી,
સાંજ પડે ખીલ જાય.
ચુંદડીમે કયા પેહેરના જી બુંદ પડે રંગ જાય,

ભલો ભાંચારો સાજુડો એ મીસરી,
લોએ પાએ રંગ રેહે.

કે અંતર હોય તો એડીએ જી ડુંગર એડ્યા ન જાય.
કુવા હોય તો ગાળીએ એ મીસરી,
સમુદ્ર ગાળ્યા નવ જાય.

કે કાગળ હોય તો વાંચીએ જી કર્મ વાંચ્યાં નવ જાય,
કે ત્રાગ હોય તો તોડીએ એ મીસરી,
પ્રીત તોડી કેમ જાય.

કે મારા ઠાકોરનો ઘોડીલો જી દીઠો કલાલને હાટ.
દારૂડાનો છાક્યો મારો સાયબો એ મીસરી,
ગયા કલાલને હાટ.

કે નહિ તારા સાયબાને ભોળવ્યો જી નહિ મેલીયોરે બોલાય,
દારૂડાનો છાક્યો તારો સાયબો એ મીસરી,
આવ્યો કલાલને હાટ.

કે મારા ઠાકોની મોજડી જી દીઠી કલાલને હાટ,
દારૂડાનો છાક્યો મારો સાયબો એ મીસરી
ગયા કલાલને હાટ.

ગરબી ૨ જી.

સાંભળરે તું સજની મ્હારી, રજની ક્યાં રમી આવીજી,
પરસેવો તને ક્યાં વળ્યો, તારી ભમર ક્યાં ભીંજાણી,
સાચુ બોલોજી. ૧

વનમાં હું તો ભૂલી પડીને, અતિશે મુંઝાણીજી,
પરસેવા મને ત્યાં વળ્યો, મારી ભમર ત્યાં ભીંજાણી,
સાંભળ સજનીજી. ૨

કાલ મેં તારી વેણુ ગુંથોતી, છુટી કયમ વિખરાણીજી,
એવડી ઉતાવળ શી પડીજે, ઝૂલડી નવ બંધાણી. સા. ૩

કાળો તે ભમરો શિરપર બેઠો, ઉરાડતાં શેર છુટીજી,
જ્યંમ ત્યમ કરીને બાંધતાં, વચમાંથી નાડી તુટી. સાંભ. ૪

આ ચોળી અતલસની પેરી, સઇયરે વખાણીજી,
ચોળીની કસ ક્યાં તુટી, તું આવડી ક્યાં ચોળાણી. સાચુ. ૫

હૈયું મારૂં દુખવા આવ્યું, હાથે કરીને કાંપ્યુંજી,
પીડા ટળવા કારણે, મેં કળે કરીને ચાંપ્યું સાંભળ. ૬

આવડાં પુશ્પ ક્યાંથી વાટે તુજને કોણે આપ્યાંજી,
એવા રંગરસિયો કુણ મળિયો, પ્રેમે કરીને થાપ્યાં. સાચુ. ૭

સુરજકળાએ હું જાતી હુતી, વાટે મળ્યા વનમાળીજી,
સમજાઇને મુને તેણે આપ્યાં, તેની પ્રતિજ્ઞા પાળી. સાંભળ. ૮

અવળો ચણિયો કેમ પેરચો છે, જેમ તેમ વીંટી સાડીજી,
સજગ થઇને સુંદરી આવ્યાં, વસ્ત્ર પેહેરોને વાળી. સાચુ. ૯

સાથ ના સહીયરે કીધો, ઉતાવળી વેગે ચાલીજી,
અવળોચણિયો પહેરી લીધો, હવે વસ્ત્ર પેહેરીશું વાળી. સાં. ૧૦
નિકળી હતી તું સહુથી પેહેલી, સાથ હમારો મેલીજી,
પછવાડેથી ક્યાંથી અંબીકા, જઈને તું બેઠી વહેલી. સાચુ. ૧૧
નિકળી હતી હું સહુથી પેહેલી, સાથ સહીયરનો મેલીજી,
વાટે હું ભૂલી પડી ગઈ, ત્યાં જઈ બેઠી વહેલી. સાંભ. ૧૨
કસ્તુરી અંગે બહેકે છે, આ વનમાં કોણે છાંટીજી,
સરવે શરીરે તારે વ્યાપી રહીછે, તે કેમ જાએ ઢાંકી, સાચુ. ૧૩
મૃગશલાએ મૃગલો બેઠો, તેને મેં જઈ ઝાલ્યોજી,
તેનીવાસના મારા અંતરમાં પેઠી, તે નથી રહેતી ઢાંકી. સાં. ૧૪
અધુર દંત બેઠા દીસેછે, છાતીએ નખ વાગ્યાજી,
તારૂણા તારા તનમાં વળી, કામબાણ ક્યાં વાગ્યાં. સાચુ. ૧૫
મધુરાં વાયક પોપટ બોલ્યો, તેને મેં જઈ ઝાલ્યોજી,
ચંચળ ચાંચ ભરીને નાઠો, તતક્ષણ ત્યાંથી છુટ્યો. સાંભ. ૧૬
શ્યામ સુંદર તને મળ્યા દીસેછે, તે અંગે તું પસરાઈજી,
જેજે પુછું તેના ઉત્તર આપે, એ બધી તુજ ચતુરાઈ. સા. ૧૭
જે વાટે હરિ મળિયા હોય તે વાટે નવ જાઊંજી,
આજ વાટે હરિ મળિયા હોય, કહો તેવા સમ ખાઊં. સાં. ૧૮
માહારે એવી પ્રતિજ્ઞા જે પર પુરશ ભાઈ બાપજી,
દાસ દયાના સ્વામીને ભજતાં ભવની ભાવટ જાય. સાંભ. ૧૯

ગરબી ૨ જી.

શ્યામ સલક્ષણા રેહો હું કહુંછું શિખામણ લ્યો માનીજી,

મારગડે જાતાં મુજ શ્રવણે, વાત કહી શીદ છાની. ડાપણ. ૧
અવળી અબળા અવળુ શું બોલે, જા તું સુધી વાટજી,
કર્ણફુલ તારૂં નવિણ દેખિ, સેહેજે અમે જોયા ઘાટ.
સુલટુ ભાખોજી. ૨

કર્ણફુલ જોયું તે શું કહોછો, અવર કોઈ કેમ માનેજી,
પુરૂષને શું કામ સ્ત્રી સંગે, સમજાવોછો કહોને, ડાપણ. ૩
જેહના મનમાં કપટ હોય તે, કપટ તણી ગત જાણેજી,
જાતાં જાતાં થયું શું તહારે જે, આવડી વાત વખાણે, સુ. ૪
તમો છાના રોહો સાધુછો હું જાણું, સાચાં બોલોછો વેણજી,
સાધુ પણાની સાખ પુરે છે, નાચંતાં બેહુ નેણ. ડાપણ. ૫
નાચંતાં કે વણ નાચંતાં, મેણું શીદ દીધુંજી,
જેવાં છે તેવાં અમ પાસે, કહે તારૂં શું લીધુંજી. સુલટુ. ૬
ઓ વ્હાલા માહારૂં તે સરવસ્ત લીધું છે, હું અબળા કે હેતી લાજુજી.
તન મન ધન લુંટીને લીધું હવાં શું લેશો આજ. ડાપણ. ૭
હું તો બાળક કાંઇ ના સમજુ, કેવું હોય તન મનજી;
ક્યમ કરચો તે મુજને મ્હોટો, એમ બોલ્યા જુગજીવન. સુ. ૮
તમો નંદકુંવર મેં નિરખ્યા નાહાના, ગુણ મોટા ગંભીરજી;
વડા બાણથી વધો પીડે જેમ, નાહાનો નાવક તીર. ડાહા. ૯
કાયર થઇ એમ કંપે છે, ને વાત સુરાની વખાણેજી;
નાવક બાણ તણી ગત ન્યારી તું તો, અણ દીઠે કેમ જાણે. સુ. ૧૦
દાસ દયાના પ્રભુ દુખ રખે ધરતા, હું દુરિજન માટે કહું છુંજી;
એ સુખડાંને કાજે હરીહું, બાળ લોકના સહુ છું. ડાહાપણ. ૧૧

ગરબી ૩ જી.

સમે સમો તમો સમજો નહિં ને, કરતા હિંડો આળજી;
લોક શું જાણે જે ટેવ પડી છે, મુંકે માથે ગાળ; પેર ન જાણોજી.
સાસુ અમારી સાંભળતાં મુને, શીદ કરોછો સાદજી;
આપણુ એને બોલતાં દેખી મારો, પરણ્યો કરેછે વીખવાદ. પેર. ૨
મારા આંગણુલા સામું આવીને કાલે, શાને કીધી સાનજી;
નણુદી મર્મનાં વચન બોલી, ભાભી જાઓ તેડેછે કહાન. પે. ૩
આતુર જન તો દીઠા અતિ પણ, તમથી આડો આંકજી;
કહેવા સરખું આપણુ કરીએ ત્યારે, દુરિજનનો શો વાંક. પેર. ૪
ગોળ પોતાનો ખુણે ખાઈયે, કરિયે દીઠો અદીઠોજી;
પ્રગટ કરી બજારે ખાતાશું, લાગશે અતિ મીઠો. પેર ન. ૫
જે દહાડાની પ્રીત બંધાણી, તે દહાડાની ચરણે વળગીજી;
દાસ દયાના પ્રભુ મનમાં સમજો, હું નથી તમથી અળગી.
પેર ન જાણોજી.

સાખિયો.

મીઠડાં ગોરસલો ગોરસલો, તમે ક્યાંનાછો ગીરધારીરે,
મીઠડાં ગોરસલો ગોરસલો, અમે ગોકુલનાં ગીરધારીરે,
મીઠડાં ગોરસલો ગોરસલો.
હાંરે તારૂ ગોરસ લાગેછે મીઠું, હાંરે તારે બાપ જનમારે ન-
થી દીઠુંરે મીઠડાં ગોરસલો ગોરસલો.

સરસ્વતી માતને વિનવું, ગણુપત લાગુ પાય; અલબેલી અં-
બા આશ પુરજો, ગુણ શેવક તમારા ગાયરે. મીઠડાં.
પથ્થર મટી થઇ પ્રેમદા, ભોજન કરતાં ગાય; અડવું અંગ
ફરે ફુદડી, તેનું એઠું સઉકો ખાયરે. મીઠડાં. ૧
નાનોછું નખ જેવડો, અલ્યા કડવાં વેણ ન બોલ; હું છું
વખની કુંપળી, તને મારીશ પેહેલ પહોરરે. મીઠડાં. ૨
ટુંકે પાને આંબલી, લાંબે પાન ખજુર; છોગાળા નર વહી
ગયા, મારે માથે ભાગ્યો છે મજુરરે. મીઠડાં. ૩
કાચી તો કેરી ભલી, પાકાં ભલેરાં પાન; માયા તો માની
ભલી, નહીં તો ખેંચી ભલેરી કમાનરે. મીઠડાં. ૪
પાટણ પેટી દો મૂખી, નારીજ નામે નામ; તે નરને ચાહે
ઘણું, એને છેલ સંગાથે કામરે. મીઠડાં. ૫
કોણે હિમાળો સેવિયો. કોણે શેવી આગ; કોણેં કરવત મુકા-
વિયાં, કેઈ નારીને કાજરે. મીઠડાં. ૬
કાથે હિમાળો સેવિયો, ચુને સેવિ આગ; સોપારિયે કરવત
મુકાવિયાં, રાણી નાગરવેલને કાજરે. મીઠડાં. ૭
એક અંધારી ઓરડી, બીજી વેરણ રાત; ત્રીજો શોકયનો
ઢોલિયો, એનો ઝઘડો લાગ્યો આખી રાતરે. મીઠડાં. ૮
માથા કેરા ગોફણો, હૈયા કેરો હાર, દાહાડે કરૂં દીકરો; એને
રાતે કરૂં ભરથારરે. મીઠડાં. ૯

પારે નાચે પારેવડાં, હેઠે નાચે મોર; પરણ્યા એટલા માનવી, પીટયાં કુંવારાં હરાયાં ઢોરરે. મીઠડાં. ૧૦

ચીર ફાડી ધજા કરૂં, કાંકણ મેલું નિસાન; ઉતર ચુડા કારમા, તારો પીયુ પોઢયો મસાણરે. મીઠડાં. ૧૧

મહુડે માળો ન ઘાલીએ, લીમડો લેહેરે જાય; પારકો પુરૂષ ના સેવીએ, એતો પરોઢિએ ઉઠી ઘેર જાયરે. મીઠડાં. ૧૨

નદી બાંધું નવ ડાંડિયે, સમુદ્ર બાંધ્યો કેમ જાય; તુજને બાંધું વડોદરાને ગાંદરે, તારી ફઈ છોડાવવા જાયરે. મીઠડાં. ૧૩

કાળા ગજકણનું કાપડું, માંહી ભરચું છે હીર; ઘરનો ધણી પિટયો હીજડો, મારો પાડોશી બાવનવીરરે. મીઠડાં. ૧૪

સોપારીવખાણું સોરઠી, જેના લીલાજ પીળા રંગ; સ્ત્રી વખાણું પાતળી, જેનાં વાળ્યાં વળેછે અંગરે. મીઠડાં. ૧૫

ઊંચી ગોરી ઉજળી, જળ ભરવાને જાય; કાંટો વાગ્યો પ્રેમનો, તેતો ઉભીઝોલાં ખાયરે. મીઠડાં. ૧૬

ગાંડી માંથે બેડલું, માંકડ કોટે હાર; જુવારી પાસે નાણું રહે, તેને જાતાં કેટલી વારરે. મીઠડાં. ૧૭

અંગ કાળુ દાંત ઉજળા, ચાલે ધમર ચાલ; સાસુ વહુને દીકરી, એ ત્રણેનો એક ભરથારરે. મીઠડાં. ૧૮

બાપે જનમી બેટડી, બેટીએ જનમો બાપ; એ અરથ કહો મારો ઠાકરો, એમાં બેટી ભલી કે બાપરે. મીઠડાં. ૧૯

જળમાં બેશી ઘર કરે, જળમાં બેશી નાહય; સુરતક વાઢે ના મરે, તેની આંખ્ય ફાડે જીવ જાયરે. મીઠડાં. ૨૦

પડી પણ ભાગી નહી, કક્કડા થયા બેચાર; વગર પાંખે
ઉડી ગઇ, તમે પંડીત કરોને વિચારરે. મીઠડાં. ૨૧
અગ્નિકુંડમાં નીસરચો, ભમરકુંડમાં નાહ પંડિતા પુછે
પંડિતને, તેના ફુલ વેલાને ખાયરે. મીઠડાં. ૨૨
કર વિના જે કામની, મુખ વિના જે દંત; મુવેલી જીવતાને
ગળે, તમે મોકલાવજો ગુણિયલ કંથરે. મીઠડાં. ૨૩
રાધા તારૂ રૂસણું, જેમ આટામાં લુણ; કૃષ્ણ સરીખા પા-
તળા, તને દહાડી મનાવે કુણરે. મીઠડાં. ૨૪
જેને થર પવન ના સંચરે, જેની છાયાએ ન બેસે કોય; તે
ફળતો મોકલાવજો, મારે એકાદશી વ્રત હોયરે. મીઠડાં. ૨૫
ઉભો નર નિંદ્રા કરે, જાકરે તડકા ખાય; જેની મુંછે મોતી
નીપજે, તમે ચતુર કરોને વિચારરે. મીઠડાં. ૨૬
શેરી ખરી પણ સાંકડી, નગર પાસેજ પણ દુર; પરણ્યો
ખરો પણ નાધડો, મારૂ જોબન જાય ભરપુરરે. મીઠડાં. ૨૭
ઊંચી ડોકનાં સોરીંગડાં, મધુરો મધુરો ન બોલ; હમે હૈયા-
ના જારવાં, મારૂં જોબન કરેછે જોરરે. મીઠડાં. ૨૮
વેંત જેવડી વરખડી, ઢાલા જેવડું ફુલ; કાચાં કમળ ઉતરે,
તેનું પાકે થાએ મૂલરે. મીઠડાં. ૨૯
તનનાં કરૂં ત્રાજવાં, મનનો કરૂં બેજાર; હૈયાની કરૂં હાટડી,
હુંતો વણજ કરૂં વેહેપારરે. મીઠડાં. ૩૦
કુવા ઢાંકણ ઢાંકણું, ખેતર ઢાંકણ વાડ; બાપનું ઢાંકણ બેટડો,
ઘરનું તે ઢાંકણ નારરે. મીઠડાં. ૩૧

પંદર તથો.

હરી હઠ મેલને રાધે, મેરી સંગ બોલને રાધે;
અબોલા બોલને રાધે, ઘુંઘટડા ખોલને રાધે;
કહ્યા મેરા માનને રાધે. ટેક.

પડવે મોરી સાહેલડી, પેઉજી વાડીએ જાય;
પેઉજી લાવે દાડમ, ગોરી છોલી ને પેઉજી ખાય;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧

બીજે મોરી સાહેલડી, બાળોજ ઉગ્યો ચંદ;
દાડમ કેરે દંતડે, ગોરી આ શો માંડયો છે ફંદ;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૨

ત્રીજે મોરી સાહેલડી, તરીઆજ વારોવાર;
આશું ભુલી સુંદરી, ભુલી કંકુને કાજળ સાર;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૩

ચોથે ચમકતી મેં સુણી, જોબન બાળેવેશ;
ભર જોબનમાં એકલી, જેના પેઉજી ગયા પરદેશ;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૪

પાંચમે મોરી સાહેલડી, પંથ પલંગ કંથ દુર,
ભર જોબનમાં એકલી, મારૂં જોબન જાય ભરપુર;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૫

છઠે મોરી સાહેલડી, છઠીજ વારોવાર;

પરદેશી રાજ પધારશે, આપણે બેશીશું હારોહાર;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૬

સાતમે મોરી સાહેલડી, સાતેજ કીધો સ્નેહ;
ચોમાસાની રત ચીકણી, ઝીણા ઝરમર વરસે મેહ;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૭

આઠમે મોરી સાહેલડી, આઠજ જોડાજોડ;
પરદેશી રાજ પધારશે, આપણ બેશીશું મોડા મોડ;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૮

નોમે મોરી સાહેલડી, નવલાંજ પેહેરૂં ચીર;
દીપક લેઈ મેડે ચઢૂં, મારે નયણે વછુટચાં નીર;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૯

દશમે મોરી સાહેલડી, દસરા પુજવા જાય;
પુજ્યા તે નર પાંમિયા, મારા રાયજાદા ભરથાર;
હરી હઠ મેલને રાધે ૧૦

અગિયારશે મોરી સાહેલડી, મેં કીધી શીવરાત;
પરોઢિયે ઉઠી પારણાં કરૂં, મને ક્રૃશ્ન જોયાની ઘણી ખાંત;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૧

બારશે મોરી સાહેલડી, બારજ બાંધ્યા બંધ;
કસનારા નર કશી ગયા, એતો કદીએ ના વછુટે બંધ;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૨

તેરશે મોરી સાહેલડી, બ્યાદળ વાધ્યો રંગ;

ઓસડની મૂળી એક છે, મને ડશિયા છે કૃશ્ન બોરંગ;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૩

ચૌદશે મોરી સાહેલડી, પાસા લીધા હાથ;
મેં જાણ્યું પડશે પાધરા, એતો પડીયાછે બારેવાટ;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૪

પુનમે મોરી સાહેલડી, પુરીજ કરજો આશ;
મેં જાણ્યું જે હરી આવશે, હવે થઈ બેઠીછું નિરાશ;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૫

લાવણીઓ*

(હરજીલાવાળી.)

મીલી ઉમેદવાલી દો ચાર, કરત બીચાર, બાગમે ખડીઆં; મેઉ બરસત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીઆં. પરથમ કયા કેતીરે; જલ ભરને જાતી, દુસરીને બાના કીઆ કે ગંગા નહાતી. તીસરી કયા કહેતીરે; શીવ દરસન કર આતી, ઇયું ચાર મીલ મનસુખે ભઇ એકીટી; હાંરે કાંઇ બનમે બાગન કાલી, કે નાગન છોટી; ઇયું બારા તેરા ચઉદા પંદરા જુગતી, મહી બોલી છોટીનાર, ફુલનકી બહાર, મીલી મહીસાહેલીઆં, મેઉ બરસત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીઆં. ૧

પરથમ કયા કેહેતીરે, સુનો સખીરી મેના, કલ આવો રેનકુ ઘર આએ સાજના. ફુલનકી બીછાઇ સેજ, નરમ બીછોના, સોઈ ગલે લીપટકર ઇશક કીયા મનમાના. દો ટુટે ચોલી કે બંધ, મચા ધમશાના, એસી રંગુમે કાંઇ ગુજરી સારી રેના. સખી દેખરે હુઈ ફજર, કાચી કલિયાં, ગુલાબકી છડીઆં. મેઉ બરસત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીઆં. ૨

દુસરી કયા કેહેતીરે, લગી બાત કરનેકુ, મે મારૂં નેન તલવાર બુરે સાજનકું. સાજનકા એતના સુખ, કહું કયા તુમકું, ખાના પીના સોરેના પલંગકું. મે કહુ ઉઠે ઇશ બખત, ઇશક કરનેકુ, કાં દીન કાં રાત ફીકર નહીં અમકુ. અતર ખુશબોઈ પાસ, ફુલનકી બાસ, રહ્યા મે માઝીઆં. મેઉ બરસત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીઆં. ૩

તીસરી કયા કેહેતીરે, ભરજુવાનીકા બહારે, મેને તરે તરે કે કીએ સોલ સીનગારે. પાંઉમ્યાંને પાઅલ બીછવા, ચોલી જરી દારે, નેનુમેં સારા, કજરા મારતા લેરે. મે જા સાજનસે મીલી, પલંગ ઉપરે, મેરા રૂઠડા સાજન ના બોલા દીલભરે. મેરી મનકી મનમે રહી, ફજર હો ગઇ, ફીકરમે પડીઆં. મેઉ બરસત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીઆં. ૪

ચોથી હે ચંચળ નારે, બોલી અલબેલી, મુજે બાલ પનેમે, પીઆ સાવરે ડાલી. મેં જા સાજનસેં મીલી, છે. કરના ચલી, ચડી મદન, કેક છતીયુંસેં. છતીઆં ભીડી, ખુલગએ જોબનકા બહાર, હુઇ ખુશાલી, ગાવે મહારાજગાર ઉસ્તાદ, પ્રેમ બંદ ખ્યાલી, ભગવાન દીન દીલદારે, ગોરી તેરા યાર, ખીલાવે બીડીઆં. મેઉ બરસત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રેહી ઝડીઆં. ૫

લાવણી ૨૭.

ઓ ભગવાન, પતિ નાદાન, નથી કાંઈ સાન, જનમ કેમ કાહાડું;
હું નાના કંથની નાર, દુઃખ કયાં ગાડું. ટેક.
પરણાવી મારે બાપ, પોતાને આપ, કજોડા સાથે;
મને દુઃખદરિયામાં ધરી, પડયું દુખ માથે. ૧
હું આવી સાસરમાંય, કંથને ત્યાંય, જગતને ધારે;
પરણ્યા પછી વરસો, ચાર થયાં તે જ્યારે. ૨

ઝૂલ.

મારે સાસુડીનું સાલ, નણંદ દે ગાળી;
જેને કંથતણું નહિ માન, તેને દુખ પાળી;
કોય સખિયો ભેગી થાય, પાણીને આરે;
સઉ મારી ચરચા કરે, કંથની ત્યારે;
મારા બાળ કંથને જોઇ, હસે સઉ કોઇ, દુઃખનો દરિયો;
મારો જીવ બળેછે રોજ, અગનનો ભરિયો. ઓ ભગ. ૧

હું ગઇ પતિની પાસ, હેતથી આશ, દેખિ નાસે છે;
જો ઝાલું જમણો હાથ, ચીસ પાડે છે. ૧
હું નવજોબનધું નાર, અરે આ વાર, છબીલી નારી;
મુઓ જાણે નહિ કંઈ રીત, કરે છે ભારી.

ઝૂલ.

હું શુંય કરૂં ઓ બાપ, દુઃખ દે છે,
મારે હૈયે હોળી બળે, દુઃખી દીલ રે છે;
મને ગમે નહિ સણગાર, સરીરે સજવા,
વળી ભોજન વેગા પાક, ગમે નહિ જમવા.
મને વરસ થયાં છે સોળ, જોબન ઝકઝોળ, જુવાની મારી;
પિટયો એ છે નાહાનું બાળ, વરસ દસ બારી. ઓ ભગ. ૨
મારે બાપે મને આ બાળ, સોંપ્યો તતકાળ, સારૂં નવ કીધું;
એ બાળકડાની સંગ, કન્યાદાન દીધું. ૧
જે બેટીને વળી ગાય, દોરે ત્યાં જાય, કશું નવ ચાલે;
જેમ હત્યારાઓ બળદ, કસાઇને આલે. ૨

ઝૂલ.

તેમ પિતા માહરે કરી, મને દુઃખદારી,
એ ફેર ગયો તે મરી, કરી દુઃખ ભારી;
છાતીમાં ભડકા બળે, કરૂં શું સેખી,
હું લાજી મરૂં છું રોજ, કથને દેખી.
જેવી ચંદ્ર તણી છે તેજ, એવું મુજ તેજ, કોમળ છું અંગે;

મુઓ લાએક એતો નથી, માહરે સંગે. ઓ ભગ. ૩

જેવી કંથ વિનાની નાર, એવી આ વાર, મને પણ જાણો;
હું પડી કથીરની સંગ, મોતીનો દાણો. ૧
મારે વહે ચક્ષુએ નીર, ભીજે છે ચીર, ચોળી પણ ભીજે;
એ બાળ કંથને જોઇ, દીલ નવ રીજે.

ઝૂલ.

વળી સાસુ મારે બોલ, ઘણેરાં મુજને,
તું પજવે છે મુજ બાળ, થયું શું તુજને;
મારો જીવ બળે છે રોજ, કરૂં શું બાઈ,
સગી નણંદીને હું કહું, મરો તુજ ભાઈ.

શું કરૂં હાય ઓ હાય, હવે શું થાય, ઝેર ખાઇ મરવું;
પડી દુઃખ દરિયાની માંય, રહ્યું છે રડવું. ઓ ભગ. ૧

મારૂં મન થાયછે ખાખ, ઉડે જેમ રાખ, જનમ શીદ આપ્યો;
પ્રભુ મારે કરમે ક્યાં, પિટચાને થાપ્યો.
મેં કરયા નથી કાંઇ પાપ, જગતના બાપ, ગુનો શો પડિયો;
તે મુજ અબળાને કાજ, આવો ક્યાં ઘડિયો. ૨

ઝૂલ.

હું હતી કદી વિધવા, તો આથી સારૂં,
પણ જોઇ ફોગટનો કંથ, બળે મન મારૂં;
મારૂં ઘણું થાયછે ચિત્ત, રમવાને જારી,

પણ રહ્યું અટકી લાજ, કુળની ધારી.
મને ઘણો કામનો તાપ, કહુંછું આપ, નથીરે ખમાતું;
મારૂં વિર્ય પિડા કરે, નથીરે દબાતું. ઓ ભગ૦
હું જઉ મઇયરની માંય, ભ્રાતને ત્યાંય, કદી કો વારી;
મારી ભોજાઇ મારે બોલ, ઘણા દુખદારી. ૧
હું મનમાં સમજી રહું, ટુંકારા સહુ, બોલ ભાભીના;
હવે કાંઇ નથી ઉપાય, વિના ફાંશીના. ૨

ઝૂલ.

ઓ ઇશ હવે તો સુણ, પતિ કર મોહોટો,
તુજ ઘર જોડા વર તણો, પડ્યો શો ટોટો;
મારો પાપી હતો જે બાપ, પિટ્યો હત્યારો,
તેણે કરયો નહી વિચાર, જરા કાંઇ સારો.
કેહેછે જે કાળીદાસ, ઇશની પાસ, જોડા તું કરજે;
અબળા જાતીની અરજ, કાનપર ધરજે.
ઓ ભગવાન પતિ નાદાન, નથી કાંઇ સાન, જનમ કેમ કાટું;
હું નાના કંથનો નાર, દુઃખ કયાં ગાડું. ૧

ભાવણી ૩ જી.

ભરથાર પ્રાણ આધાર, સુખ દેનાર, ગયો કયાં ઉડી;
તુજવીણ નાથ માહરી દશા થઇછે ભુંડી. ટેક.
તુજ વીણ મુજને પ્રાણ, ગમે નવ જાણ, કરૂં શું હાથે;

મુકી મુજને એકલી, ગયો તું કાંયે.
પ્યારીનું દુઃખ તે યારે, ધરયું ન લગાર, ગયો કયાં ચાલી;
તુજવીણ ગાલની ઉડી ગઇ સહુ લાલી.

ઝૂલ.

સહુ ઉડી ગયું મુખ તણું નુર ઓ પ્યારા,
તુજવીણ નેત્રથી વહે, આંસુની ધારા;
ઉરમાળ ગઇ સુકાઇ, શકિત નવ કાંઇ,
લડથડીયાં આવે અરે હીડતાં આંઇ;
ઓ સુખ દેયણ ભરથાર પ્યાર કયમ છોડયો,
બીજી કેઈ પ્યારી સાથે પ્યાર જૈ જોડયો;
દિન રાત દુઃખમાં રડું, કુવામાં પડું, મરૂં કે બુડાં;
તુજ વિણ નાથ માહરી, દશા થઈ ભુંડી.
દુઃખમાં બચવાને કાજ, દિશે નવ આજ, અરે કંઈ આરો;
હું અભાગણીને હાથ ગ્રહી કાંઈ તારો.
પીડે પતિ મુજને કામ, આઠરે જામ, નથી રહેવાતું;
આ કામાગ્નીનું કષ્ઠ નથી સ્હેવાતું.

ઝૂલ.

આવે નહી આંખની માંહ, ઊંઘ લગારે,
તમ વિના સ્વામી થાય સોચના ભારે;
કાળજું કોલીને [illegible], મદન અત્યારે,
મિટીને દુઃખ ટાળશો, કંથ કહો કયારે;

છાંટી અમૃત રૂપિ નીર, નણંદના વીર, જુઓ મરૂં જુરી;
તમ વિણ નાથ માહરી દશા થઈ બુરી.
મનમાં અતિસે મૂઝાઉ, દુખી બહુ થાઉ, ધરૂં કયમ ધીરે;
તું છાટ ધીરજનું અરે, નાથ મુજ નીરે.
સજવા દે ન શણગાર, અરે ભરથાર, સગાં વ્હાલાં કો;
કયમ ગાળુ દુખમાં દીન, પ્રાણ પ્યારાજો.

ઝૂલ.

નવ મેશ આંખની માંહે આંજવા દેરે,
નવ સુવું ખાટલાપરે, એમ સહુ કહેરે;
મુજ અરે કાન કોટને કરણ ચરણ પણ મારા,
વરવા દીસે સણગાર, વિણ ઓ પ્યારા.
બાવળીયા જેવા હાથ, દીસેછે નાથ, વિનારે ચુડી;
તુજવિણ નાથ માહરી, દશા થઈ ભુંડી. ૩
મુજ સહીપણીયો સરવ, ધરીને ગરવ, ઠમકતી ચાલે;
નિજ પતિશું વાતો કરે હર્ષમાં માહાલે.
ચાવે નિત્ય પાન સુપારી, પ્રાણને પ્યારી, જે સુખકારી;
ચરચર છાંતી બળે દિઠે તે મારી.

ઝૂલ.

નિજ વરના દોસ્તથી વાત કરે ભલી [illegible],
સહુ સઇએરને ઘેર જાય હર્ષથી ખાંતે;

કાંઈ નવા જુનાની વાત, હર્ષથી બોલે,
સુખમાં સરવે સહિયરો, અહોનિશ ડોલે.
સહુ ગુંથે શિરના કેશ, જરૂર હમેશ (પણ) મનેતો મુડા;
તુજવિણ નાથ માહરી દશા થઈ ભુંડી. ૪
સંતોષ ધરત હું મન, કદાપિ તન, હોય મુજ પાસે;
પણ તેતો નવ તેહથી, થાઉ નિરાશે.
પુત્રનાં કરીજ લગ્ન, થઈજ મગ્ન, મોડ મા ધાલે;
લાવો મેં તે નવ લીધ, અરે આ કાળે.

ઝૂલ.

વિધવા એવું છે શીર, વળી વાંઝણી,
જણતાં ક્યમ ઝેર ન દીધ, માત શું જણી;
પ્યારી પતી રહે ઘર માંડી, ન લહાવો લીધો,
ઓ જુલમ પાપી તેં પતી જઈ શો કીધો.
નવ તેજ શરીરપરં લેશ, કાળી થઇ મેશ, મટીને રૂડી:
તુજ વિણ નાથ માહરી દશા થઇ ભુંડી.
ઓ સુખના સુરજ, મૂજ કહેને તુજ, અસ્ત કયાં પામ્યો;
તુજ નિરાશ કરી નારીને, ક્યાં વિસરામ્યો;
તુજ પ્રાણ પ્યારી સુકાય,કાય ભેદાય, અરે તે કેરી,
તુજ ગએ સાસુને નણંદ થયાંછે વેહેરી.

ઝૂલ.

નવ ખુણો હુંથીજ પળાય, કાય કરમાએ,

જમવાને નાતની માંહે, વળી ન જવાએ;
ભરજોબન મારૂં જાય, અરેરે એળે,
નવ ભોગવનારો ભોગી, વાડ પડ્યો કેળે,
જો રમું જાર કહે પાપણી, નાર અરે કાહાણી કુડી,
તુજ વિણ નાથ માહરી દશા થઇ ભુંડી,
કલ્પાંત કરયાથી કાંઇ, વળે નવ આંઇ, જીવ તું જોને,
નવ ગયું ફરીથી મળે, રૂવે કહે શાને;
ભજ ભાવ થકી ભગવાન, અરે નાદાન, જીવડા આજે;
થશે પુનરલગ્ન પ્રભુ કરે, હશે દુઃખ પ્રાજે.

ઝૂલ.

રોવાથી જરૂરી જશે, અરેરે આંખે,
માટે જગદિશનું જરૂર, નામ તુ ભાખે;
શિખ બુલાખીની ધરૂં, કાન કરી સન્માને,
જેથી પુનરલગ્નની આશ, પુરે ભગવાને;
નવ ગયો નાથ કદી જડે, બધે આથડે, જોયાથી ઢુંડી;
તુજવિણ નાથ માહરી, દશા થઇ ભુંડી.

લાવણી ૪ થી.

સુણ સહીયર, મારી આજ, દુઃખની દાઝ, જઇ કયાં બોલું;
અંતરનો પડદો, અરે કયાંહાં જઇ ખોલું;
હું વરસ પાંચની હતી, નોહોતી મતી, ગતી પણ કાંઇ;

પાપી પિતાએ, ઝિકિ આડની માંહી;
જોઈ કુલીન નાતનો વર, સારૂ જોઈ ઘર, મને પરણાવી;
દિધ ત્યાંહાં તો. કન્યાદાન હાથ મેળાવી;
વર વરસ દીનનો, ઘરાણેજ શણગાર્યો;
લાજે છબિ જોતાં, કામ એહવો સારો;
હું વરસ ચાદનીથઈ, સાસરે ગઈ, પેહેરી ઘરચોળું;
અંતરનો પડદો, અરે કયાંહાં જઇ ખોલું.
પાથરિયો હતો પલંગ, રંભાને રંગ, પીઉ પ્યારીને;
દિધ સાફ ઉપર રૂડી, ચાદર ઓછાડીને;
પતિ ગયા પછી હું, ગઇ મેડીની માંહી ગઈ સુવાને;
નસકોરાં બોલતાં હતાં, ત્યારે મુવાને;
સુતો તે પાસા ભેર, ઊંઘની માંહી;
ઢંઢોળ્યો મેં બહુ પેર, તેહને ત્યાંઇ;
તે ઉંહું કરવાને જાય, પેખવાં ચાહુ, આવે વળિ ઝોલુ;
અંતરનો પડદો અરે કયાં જઈ ખોલું.
ચાંપવા માંડ્યા મેં પગ, લુખસના ઢક, સુગ બહુ આવે;
મનમાં ત્યાંહાં મસ મુઝાઉ, કરૂં શું હાવે;
દીસતું નાહાનું બાળ, બોલતાં લાળ, પડે મુખેથી;
વળિ ગમાર સમ, ચાલથી બજુ ડુખેથી;
ઢંઢોળ્યો મેં બહુ વાર, તેહને ત્યારે;
મુખ વદી કર ઉચ્ચાર, ચુંટી કરિ જ્યારે;

જા તાડી માની રાંડ, ઉઠને ગાંડ, શીદ ઢંઢોળું;
અંતરનો પડદો, અરે ક્યાંહાં જઈ ખોલું.
મોહોતની નીશાની આજ, ચડી મને ઝાંઝ, કહિશ મુજમાને;
શું કરવા મોકલી હતી રાંડરે આને,
મેં કહ્યું સુણો સ્વામી, શીશ નામી, વદું છું તમને;
સંસારની રીત થકી, બોલાવો અમને;
કયમ કડણુ થયાછો, તમે કહો સમ મારા;
આઆગા શું કરીએ, અમે પ્રાણના પિયારા;
કયમ તરછોડો છો આમ, માહરા શામ, રિપુ તન છોલું;
અંતરનો પડદો, અરે ક્યાંહાં જઈ ખોલું.
મેં સમજાવ્યો બહુ રીત, ધરીને પ્રીત, સમજિયો ત્યારે;
કરવાદે મુજને શયન, પછીથી ત્યાંરે;
તે પણ નવ સમજે કાંઇ, કરે મસ્તાઈ, કુચપર મુખદે;
ઓ સૈયર એવી રીતે, દહાડી તે દુઃખ દે;
વળી ગાલ બાંડીને આગ, ઘણાંક ચઢાવે;
ઘરી કાગ શીરના વાળ, ખેંચી રીબાવે;
પજવે ઘમ મુજને ઘણીક, ન એતો ઠીક, દુઃખમાં ડોલું;
અંતરનો પડદો, અરે ક્યાંહાં જઈ ખોલું.
મારો વર નાનેરો બાળ, જાય નિશાળ, મરૂં શરમાઈ;
ખોરમાં રમવા જાય, કરે ઉધમાઈ;

વળિ લાજ કાઢતાંપર્મ, મૂજને શર્મ મનમાં આવે;
આ કર્મ તણો કહો મર્મ, કોણ બતાવે;
પાણી ભરવાને કાજ, જાઊછું જ્યારે;
સૈયર કેરા સાથમા, નડે છે ત્યારે;
સઉ દાઝ મુજપર ધરે, મસ્કરી કરે, ચીત ચંચોળું;
અંતરનો પડદો, અરે ક્યાં જઇ ખોલું.
હું મરીશ કમોતે જાણ, સૈયર પ્રમાણ, નહી રેહેવાયે;
નાનેરા વરનું દુઃખ, કેમ સેહેવાયે;
આ કહું કોણને વાત, માહરી જાત, બળી ગઇ બેહેની;
નાનેરા વરનો ઉપાય, કે તુ કહેની;
હું જાણું ખાય ફુલેર, હુલેર થવાને;
પણ મુઢ તણી શી પેર, ભમું એ બહાને;
એ દુઃખે કરી સુકાઉ, ઝેરરે ખાઉ, કુવો કે ખોળું;
અંતરનો પડદો, અરે ક્યાં જઇ ખોલું. ૭
હું ન કલંકીછું નારી, લાજની મારી, મન મુઠી વાળું;
વળિ સાત વીતે ભવ, આમ એમ સંભાળું;
ભવ એક તણો છુટકાર, કરો વીચાર, કેમ ના કરીએ;
આ બાળા ઝાળા બાધાની માફક ફરીએ;
નથી અરે ગોઠતું બેહેન, ચેન નથી પડતું,
આંસથી ભરાએ નેન, રોજ દીલ ગળતું;

દુઃખ પડયું બુલાખી ઘણું, સુખ નવ લહ્યું, માણસ મળ્યું રોલું;
અતરેનો પડદો, અરે કયાં જઇ ખોલું. ૯

લાવણી ૫ મી.

છેલ બટાઉ અને રાણી મોહના.

છેલ બટાઉ ચાંદ ગગનમે, સુરત પાક મોતી આલા;
બીરમાયા મોહના રાનીને, મહોબતકા ફાંસા ડાલા;
દીલી શેહેરકા તખત બટાઉ, ધન દોલત સારી માયા;
બીસ બરસકી ઊમર મ્યાને, ઇશકબાજમે બીરમાયા;
ચાર તરેકી ચાર બખત, પોશાક બની કંચન કાયા;
બાંધી ઢાલ સમશેર શીપાઈ, મુસાફરીકા ભેસ લીયા;
ગુજરાતમે અમદાવાદ શેહેર, દેખકર બીરમાયા;
ધુપકા લેકર દીન ગરમીશે, બેઠ જરા આરામ પાયા;

ઝૂલ.

તાલેવનકે બાગ કુવેપર, ઘડા ભરા મીઠા પાની;
સો દોસો સાહેલીમે ચમક રહી, જેઊ ચંદાકી ચાંદની;
શીર સુનેકા ઘડા આઈ જલ ભરનેકું મોહના રાની;
નજર પડા મહાખુબ મુસાફર, પછી શાન સોબત વાની;
મંડીલપર શીરપેચ તુરા, ફુલ જડાવ મોતનકી માલા,
બીરમાયાં મોહનાં રાણીને, મહોબતકા ફાંસા ડાલા.
છેલ બટાઉ.

મોહના રાણી ભઈ દીવાની, ડોળ દેખ ઉસ પંછીકા;
કીયા રાજા કીયા અમીર, બાદસાજાદા હે કહાંકા;
અજબ ખુદાને નુર બનાયા, જોડા કીશકે તાલેકા;
આએ કહાંસે કહાં જાનેકા, મુકામ કિસ્મતવાલેકા;
મોહનાં નીસંક હોકર બોલે, સંગ છોડકર સબ શહેલોકા;
ધમક ચમક કર આઈ સામને, બાન ચઢાયા નેનોંકા.

ઝૂલ.

ચતર સુગર આદરસ પુછે, કહાંસે આએ પરદેશી;
કોન તુમારા બતન ઠીકાના, કીસ બસતીકે રહેવાશી;
કરો ખુલાસા કરકે દીલકી, બાત કરો મીઠી ખાસી;
કરો બંદગી કબુલ આજકી, રેન તુમારી હોઉ દાશી;
રંગ બંગલમેં આરામ કરના, નરમ બીછાનાં ઓછાલા;
બીરમાયા મોહનાં રાનીને, મહોબતકા ફાંસા ડાલા.

છેલ બટાઉ. ૨

ધોકા કુચના રખના દીલમેં, કવલ બચન લેવો મેરા;
સચ્ચેકે શીર ખુદાવજી, જુઠેકુ દુનીઆના ફેરા;
ઘર બાવન પરદેશ ભયે હે, ગુજર ગયે બરસો બારા;
સાસ બીચારી પડી એકલી, માલ ખજાના બોતેરા;
સુરત દેખકર દીલ લલચાયા, હોજા મોહનાકા પ્યારા;
લાખ રૂપેકી રમજ સેજપર, ચલો ઉઠો દેખો ડેરા.

ઝૂલ.

અંદેસા નહિ રખના દીલમેં, ગુપત બાત જાહેર હોતી;
ભલે બુરેપર જાન દેઉગી, કસમાં ખાકર બોરમાતી;
કહે મુસાફર દીલકે દીલમેં, જાતી ઘડી ફીર નહિ આતી;
લીખત નહિ ટલનેકો અબ તું, હોજા મોહનાકા સાથી;
નીમા શામકે બખત ચલે રસ્તેસે હોડકર દુશાલા;
બીરમાયા મોહના રાનીને, મહોબતકા ફાંસા ડાલા.
છેલ બટાઉ. ૪

દેખ રહી સબ આલમ મોહનાં, બાલમકુ લેકર આઈ;
મતલબકા મનસુબા શીકા, કર ફીર સાસકુ સમજાઈ;
ફુફી હે મૈજબાન સગા, મેરે ભાવજકા ભાઈ;
મોહનાંને દેવરકે હાથમે પાંચ, અશરફીયાં દીલવાઈ;
સાસ કહે એ સચ્ચા નાથા, પાણી મીસરી મંગવાઈ;
ગાલી ઉપર કરો બીછાના, આરામ કરને ફરમાઈ;

ઝૂલ.

અતર અબીર લાકર અંગ, ગરમ પાનીસે નવડાયા;
ચોપાલેપર નરમ બીછાના, એઠ ખુશીસે જુલવાયા;
કેશર બદામ પસ્તાં મીઠાં, ખાના કર કર ખીલવાયા;
પાન ફુલોમેં મગન હો રહા, દીલ પંછીકા હીલવાયા;
ફીર અપના શીનગાર સજકર, બની જેસી ગુલ લાલા;
બીરમાયા મોહના રાનીને, મોહોબતકા ફાંસા ડાલા;
છેલ બટાઉ૦ ૫

દેવર સાથ શોલા કર ઘરમે દીયા મારીકુ દરવાજા;
મોહોબતકી રૂશનાઇ લગા કર, જેઊ શોએ રાણી રાજા,
ડાલી ગળેમે હાથ ઇશ્કકા, બાહાર ભયા તનકા સાજા,
ચડી નીંદકી લેહેર ફજરમે, સવા પોહોર બજતા બાજા;
સાસ કહે છોટે બેટેકુ, કીયુ ગફલતમાં સોતા જા,
ઉઠ મેરી શોખનકુ માર કે, ઉપર દસ્ત દેતા જા,
શોહોર સુના જદ ઉઠા ચોંકકર, દીલકે દીલને પસ્તાતી,
પાછલે દરવાજેસે બાગમે ભગા, દીયા દીલભર સાથી,
બુઢીને જાહર ફજેતા કરી, લોકકુ સુનવાતી,
મોહના કહે નાહક કેઉ બકવા, બદલામી શીર કેઊ દેતી;
કાલ કહેરેમે તેલ કશમ, ખાઊંગી નીભાવે હકતાલા,
બારમાયા મોહનાં રાણીને, મોહબતકા ફાંસા ડાલા,
છેલ બટાઉ૦ ૬
સાસ કહે સુન શોખન એસે, બાત દીએ તુને બોલે,
અબ દો નાગ લડાઉ તેરે, તંઇ જંગલકે ઝેરી કાલે,
કુફી દીલ ચાહે સો કરનાં, પીલાવ ઝેરોકે પિયાલે,
સચ્ચા જુઠા માલમ હોયગા, સરમ જાન તુ મગવાલે
બાહાનેસે બાગમે ગઈ જ્યા બેઠે મુસાફર મતવાલે,
દીલકા મતલબ સબી સુનાકર હીમતકી બાતાં બોલે.

ઝૂલ.

લેવો ફકીરી બેસ બટાઉ હોજાના બાલમ જોગી,

દરદવનકુ દવા લગાવો નહીતો મર જાતી રહુગી,
દીલકા મતલબ સબી સુનાકર ફીર વાંહાંસે જલદી ભાગી,
લાઇ ઉઠાકર સાપ સાસતે, દુનીયાં સબ દેખન લાગી,
પડા શેહેરમે પુકાર હુવા, આલમકા મેલા ઠેલા,
બારમાયા મોહનાં રાનીને મોહોબતકા ફાંસા ડાલા,
છેલ બટાઉ૦ ૭

બોલે કાલે નાગ નીકાલે, મોહનાંસે સોગન લેને;
આય ફકીરી બેશ બદલકર, બટાઉ કોઇ ના પીછાંને;
અમીર લગાયા સબ લોકોકુ, મોહના સમેત પીછાને;
મોહના સામેતીસે બોલે, કયાસ કરો શેયાણે શેયાણે;
ફકીર એ ઘર આવન તનકુ, હાથ લગાયા દોનોને;
ઓર કીશીકા હાથ લગા નહી, દીલકી બાતા સબ જાણે;

ઝૂલ.

ચોરી કરકર એબ છુપાઇ, સબકુ સામરથ બતલાઇ;
ડાલે ઉઠાકર નાગ ગલેમે, સાસ પાસ લેકર આઇ;
હુઇ લોકોકુ જાહેર મોહનાં, સચ્ચી સાબાશી પાઇ;
ઉશી દીન રાતકુ મોહનાં, બટાઉકુ લેકર આઇ;
હુવા ફજરકા વખત બખતપર, મેમાનીસે પોંચવાઇ;
ચઢો નોદકી લેહેર બાગમે, શોયા હોડકર દોશાલા;
બારમાયા મોહના રાણીને, મોહોબતકા ફાંસા ડાલા;
છેલ બટાઉ૦ ૮

કરને વાલા ખુદાજી દેખો ખાવન મોહનાંકા આયા.
અપને કપડે પીછાન કહેતા, રસ્તેમેં આકર કોન સોયા.
ઘરમેં આતા મા સાહેબને, બયાન સારા સુનવાયા;
ધમક ચમક કર મારા પટેકા, હાથ મુસાફરે ઠોર કીયા;
ખુની નેન તલવાર લહુકી, ખસમ દેખ ધોકા ખાયા;
મોહનાં રાના નીકળી મેરે, બદન પંચકા ઘાયલ કીયા;

ઝુલ.

ગઇ કેવરા બનમેં મુડદા, પડાજી દેખા નજરોસે;
દુખસે શીના પુટા નાહક કયા રોના કયાના લોકોસે;
માંગી જાનસે જાણુ કબલ, અવલ નીભાયા મોહનાંસે;
બાવા આદમ મામા હવા, જાતેથે દશિ રસ્તેસે.
કોયું બીરમાયા મોહનાંરાનીને, મોહોબતકા ફાંસા ડાલા.
રોતી ઓ અવરંકત બેઠકર પુછે શીવશંકર ભોળા;
હોલ બટાઉ૦ ૯
સુના ઘરાણા ઉસકા નીકાલા, ફીર અગન લગાઇ ઉશદોનોકુ;
ખાક કીએ તીન પુતળે બનાએ, હરી દેવે અમરેત ઉનકુ;
દો અવરેત એક મરદ બનાયા, બટાઉ મોહનાં રાણીકુ,
મોહનાંસે ફાહેગ બનાઇ, શો દીલવાઇ ખાવનકુ;
દોનેસે દોનોકી શેહાદી, હુઇ ગએ બટાઉ દીલાંકુ;
નએ જનમ આદમને દીયા, બડા અચંબા દુનીયાકુ;

ઝૂલ.

જીગર જીગર એ નૌબત બાજે, ઇશક બાજીકા શેહેદાના;
એશી કરનાં પ્રીત રીત મોહનાં કે ઇશકમે મરજાનાં.
બદનામીકી બાત આઇતો, આખર નેકી કરજાનાં;
ગોવિંદરાવ પીર મુરસદ હો ગએ, શાહીરમે મોતીદાના;
તખત કીલ્લા શીવ નેહેર, શેહેર જુહનર ગુનીકા ઠેકાણા;
"મહલારી બહેરૂ કહે ચંગપર, મધન બાજતા ચોતાલા."
બીરમાયા મોહોના રાણીને, મોહોબતકા ફાંસા ડાલા.
છેલ બટાઉ૦ ૧૦

લાવણી ૬ ઠી.

લી હાથમે ઝારી બાવરી, ચલી કુવેપર અલબેલી;
થોડાસા પાની હમકુ પીલાવ, કહે મુસાફર જાન ચલી. ટેક
બાર બરસકી ઉમર ગોરીકી, છોટે કદમે મટક રહી.
દાલી કુવેમેં ડોલ રેશમી, દોરી હાથમે લટક રહી,
રૂમઝૂમ કરતી પાની ભરતી, પનઘટ ઉપર સટક રહી:
પ્યાસ લગી મુજ તેરે દરસનકી બાંકી અદામે ચટક રહી;
કર સોલાં સીનગાર ગોરીને, શીરસે પલ્લો ઝટક રહી;
સુને રૂપેકી ઘઘરી તેરી, કુંજગલનમે અટક રહી;

ઝૂલ.

તું પીલાવ પાણી પ્યારી જરાસા હમકુ;

તેરે કરચેં લિંબુકી બહાર, ચખાવ તન મનકુ;
હમ પંછી મુસાફર યાર, કહેતે તુજકુ;
દુર દેશકે હમ રેવાશી, ઈહાં નહી કોઈ મેરા વાલી,
ઘુંઘટકે પટ ખોલ તજબતી, મીઠી જુબાસે લે તાલી; લી० ૧
ખોલ કુવેકા ઘેરા પાણી, કયું કર તેરે હાથ ચરે;
સાસુ સસરા ઘરકા ખાવંદ, ઓ ઘરકુ જાલમબરે;
રાહાગીર તુમ રાહા બાતસે, જાઓ પૈનાહેક ખરે;
ઈસ બાતનમે કયા લેઓગે, મેરે ખ્યાલ મે કયું પરે;
પર ઘરકી પરનાર પનીઆરન, દેખ ભુલે દુર રહે ખડે;
ઈશી શેહેરકા હાકમ સુનેગા, લે જા કરેગા બંદખોરે;
તુમ કોન કયાંસે આપે, કોનસી નગરી નહી જાન પીછાન;
તેરી કછુ ના મેરીએ બુરા પરા હેવાલ હયે જાહાંન;
ઘડી પલકમેં જાયગે બંદ, કરેગે ખુબ સમજ; બે અકલી;
ઈસ બસતીમેં નહી કોઈ તેરા, મા બાપ ઓર બાહાન સાલી;
લી હાથમેં० ૨.

નહી કીસીપર જબરા હમેરા, મન માને લેના દેના;
તલબગીરકી તલબ બુજાવો, કામ સવાબોએ કરનાં;
દો દીનકા જોબન પ્યારી, ગુમાન કીસીસે નહી કરનાં;
ભલી ભલાઈ કરે લેઓ સબસે. દેખ જુગમેં એ અપના;
એક રેનકા કરે પસારા, બડી ફજર ઉઠકે જાનાં,
તે જોબનકી કરે માંજબાની; ખોલ દીલકા કપટ કીનાં;

ઝૂલ.

એ સુનકર બાતાં ફીર, બોલી કામીનાં;
હમપર કરોજી મેહેર આજ ઘર ચલના;
હયે ઇશક બુરા જંજાળ, કીસીસે નહી ડરના;
પકડ પીયાકા દસ્ત સજનકુ, લેકર આઇ એ અલબેલી;
ચાતુર સાથ બાત મુરખકી રેન સબી સારી ખેલી;
જી હાથમેં૦ ૩

ગુજર ગએ દિનમાન સારા, ભાઈ અંધેરી પરી રેના;
નટનટ કરતી પ્રીતમ બોરમાતી, ઘડી ઘડી હસસે નહી ચેનાં;
કિયા આરાસખાસા ગોરીને, રંગમેહેલમેં કુલ આઇનાં;
સેજ પલંગપર ફુલ બીછાએ, જડાવ પેહેરા કુલ ગએનાં;
અજબ હુસનકા ખીલા અચંબા, પ્રીત કરો કછુ દીલમાના;
આસુક માસુક સોએ લપટ, કર કેફ ભરેં ચારે નેનાં;

ઝૂલ.

નવખંડ ચોકડી મ્યાને ધુમા જીનકા,
ગોવીંદરાવ કહે મહારાજ નામ હુવે ઉનકા;
ઉનપરે ખુદાકી મેહેર જીગર દીલકા;
કવિ ભીમા મલારીછંદ ગાવતે છંદ છબીલે હે ખીલી;
બોલે ગરીબશંકર ભવાની જોડી દોમીકી ખુબ મીલી.
જી હાથમેં૦ ૪

સખી.

સખી સામલા તેરા સૈંયા જરીના તું મેરી અંગુઠી મેં તેરા નગીના; નગીનેકી અંદર. મક્કા ઓર મદીના જલોરી અંગુઠી બચોરી નગીના, પેનકર ફીદર ચલી ઠગની; નાકમેં બુલાખ ઓર નથની, યારકુ કરતી મીજબાની; અરે ગન ગાઉ ગન યાલા; તેરેકું કર ડાલું ચેલાં.

લાવણી ૭ મી.

મોહન મોરારી તુને હોડી કામલ કારી, તુને કેતની મેરી ખ્વારીલાઈ જમનાસે જલ. ૧ અગલ ગોરી ઘેના ઘડ ગોકુલકા રેહેના; બઈયાં પકડુ તેરી મલમલ. ૨ કમર પતલી લંબે બાલ ચલે ગજ હસ્તીકી ચાલ; તુને જોબન રખે પાલ કેશી બની શીકલ. ૩ કેસાકને જાઉ, બાવા નંદકુ બોલાઉ; તું જે પકડ મગાઉ, ભુલ જાય અકલ. ૪ તુંતો હોડે સુંદર કાલી, તુંતો સદા મતવાલી; કયું દેતી હમકુ ગાલી. કયું હોતીહે હલપ, તુજે ના છોડું, તેરા રંગ રસ લુટું; તેરી અંગીયા તોડુ તો ગઈ નથની નીકલ. ૬ મોહન મોરારી તુને હોડી કામલકારી તુને કેતની મેરી ખ્વારી લાઈ જમનાસે જલ; અગલ ગોરી ઘેના ઘડ ગોકુલકા રેહેના, બઈયાં પકડું તેરી મલમલ. મુસેકીની બરજોરી મેરી ચુડીયાં સારી ફોરી; મુસેકીની બલજોરી ગઈ કમલશે હલ, ૭ દાકુરાવ ધુંકર બોલે ચલી સંગકી

સાહેલી;મેંતો રહીરે એકીલી મુજે જાનેદે ચલ. ૯ સાસ દેવે ગારી મોરી નંણદે કરી ખ્વારી; ઘર સંયાને ન મારીદેવલા ચંચલ. ૧૦ સુણ બે ગીરવરધારી મતો હારી તુશે સારી; તુને કેતની મેરી ખ્વારી લાઇ જમનાશે જલ; અગલ ગોરી ઘેના ધરડ ગોકુલકા રેહેનાં બઇયાં પકડું તેરી મલ મલ. ૧૧

લાવણી ૯ મી. (લંગડી રકાલ)

તમકું સોવે શીણગાર બદનપુર હમકુ ભસ્મ ગોળા ચઇએ;
એસીરંજમે બરોબર, દોનુંકા જોડા ચઇએ.
તુમકું ચઇએ ફુલ ગુલાબી, અમકુતો ચંપા ચઇએ;
જાનીકે બાસ્તે પાન, અતર રખના ચઇએ.
પાન સોપારીલવિંગ એલાયચી, મુખ ખાનુકા બીડા ચઇએ
એસી રંજમે બરોબર, દોનુકા જોડાં ચઇએ. ૧
બાર બરસ મેરા પીયાકી ઉમર, તેરા બરસ માસુક ચઇએઃ
જોડી મીલા દે પરભુકી કીરપા ચઇએ:
તુમકું ચઇએ લીપટકે સોના, મુજે મજા લુટા ચઇએ;
જાનીકે બાસ્તે બગીચુંમે જાના ચઇએ;
બીન દેખે નહી ચેન રેનકુ, જીગર કેસા કરનાં ચઇએ;
એસી રંજમે બરોબર, દોનુકા જોડા ચઇએ.
ઓર તમકુ ચઇએ માલ ખજાના, બેઠનેકા બંગલા ચઇએ;
ચલ ઉસપર પીયારી સેજપર, સેજ અતર રખનાં ચઇએ;

તુમાકુ સોવે ખસ ખસકા બંગલા, ખાખીકુ બીસ્તર ચઇએ;
અંમકુ પીયારી આસરા, તેરેબી રખનાં ચઇએ.
તેરે દીલમે જીકર લગાસો, ફીકર મુજે કરનાં ચઇએ;
એસી રંજમે બરોબર, દોનુંકા જોડા ચઇએ. ૩

ગુલ્નગીર ઉસ્તાદ હમારે, હરસે હેત રખનાં ચઇએ;
ગુરૂમાહારાજગીર કહેકલગીવાળા, તુજકુજવાબ દેનાં ચઇએ
કેસુવગીરકા ખિયાલ સભામાં, બાદીસે ભડનાં ચઇએ;
એસી રંજમે બરોબર, દોનુંકા જોડા ચઇએ. ૪

લાવણી ૯ મી.

નેનનસે તલવાર ઝરી તેરે પલકનસે ચકમક જડી;
તન છાતી કેરી ઢાલ બાંધ ગોરી આશકસે લઢનેકુ ચલી;
ટેક.

સાત પાંચ હથિયાર બાંધ ગોરી લડનેકા સામન કીયા,
બીન દારૂ બીન ગોલી જામગીરી, આશકકુ ઘાયલ કિયા;
નેનનસે૦ ૧

દશ આંગળીએ મેંદી લગાઈ, ગોરી પીછલી રાત જબ રહી
આધી, ચંદ્ર બદનકા હુસેન દેખકર ખરરર બીજલી ટુટ પડી;
નેનનસે૦ ૨

દોનું બરજપર ખુશ રંગ બંગલા પ્રીતમને રસ લુટ લીયા;
ગોરે ગાલપર તીલ બીરાજે આશકકુ હેરાન કીયા;
નેનનસે૦ ૩

પર ઘર જિંબુ પકેસો પ્યારે, ઘરમે તેરા ક્યા બાંટા;

રસવાળા રસ ચાખ ગયા મુરખ ગલીયું ગલીયુંમે ફીરતા;
નેનનસે૦ ૪

લાવણી ૧૦ મી.

(મેદીની.)

મેરી કોણ સોકન મેરે, પીયાકે નેનુંમે લઠ ગઈ
મે મર ગઈ ગોરે હાથુપર મેદી ચર ગઈ;
મેંનો ઇશિકકી મારી ગઈ, પ્રીતમ ઘર ચલકર આે બરકે;
સોલસો અબરંગ કરકર પ્રીતમ પ્યારેકુ દેખુગી.
નેનાંભરકર હજી લે ચલા; ઓ દશન પકડકર સારી રેન.
ઉને મુજે ભોગી, મેરા મન ભરકર અજી શો રહી; ગલેસે
લપટકર, ઇશિક મીસક કે કારણે; સખી સોઇતી બે ફામ,
ગોરે હાથોપર મેંદી ચર ગઈ. સખી બુરા હુવા હે કામ,
અજી મુજે જનમકી તોહોમત ચઢ ગઈ, મે મર ગઈ,
ગોરે હાથુપર મેંદી ચર ગઈ. ૧ ક્યા ખુબ મેંદી રચી,
ક્યાંહાં છુપાનાં, રંગ સરમાનાં, ઘર સાસ, નણંદ મા બહેના
પુછે તો જવાબ ક્યા દેનાં દો નેના મેતે કયા કયા કરૂં
રે બાહાનાં, ક્યા મુખ લે પ્રીતમ ઘરજાનાં, કુચ ખાનાં;
જીનેસે બેહેતર હે મરનાં, જાની જીગર કે વાસ્તે, મેં
જાતીથી નીમાસામ, પ્રીતમ પ્યારા પુછતા; તો સખી કી-

નકા લેતી નામ, મુજે ઇસકકી ધુની ચર ગઈ, મેં મર ગઈ; ગોરે હાથોપર મેંદી ચર ગઈ. ૨ કોઈ ચતરે સુગરે રંગરેજ બોલાવો સાહેલી, દેગે બાલી હાથોકી ઉતારે લાલી, મને રગરે દસ્ત મસ્ત ધોઈ ફોટ ગઈ કાલી; દેઉ ગાલી, એક એેશી જાઈ જંજાલી, એતા બુરા હુવા હે કામ, રહી બે ફામ, કોન ધર ઘાલી; ઓ વાલી, મેરેપર મુશીબત ડાલી, માલી ચલા બાગમે, સખી મંદી કરે પુકાર, ખોલી કલી ચુન લેવો, તુમ કરો હમારા બહાર, મેદી સુનતે સુનતેમે ચઢ ગઈ મેં મર ગઈ, ગોરે હાથો પર મેંદી ચર ગઈ. ૩ ગુરૂ સાહેલી એેગી કહે શુંદર લે સુનકરે, ઓ ગુણકરે; તેરા ડાગ મીટેગા યું કરે, રખ ઈમાનકી સાબુતી, ઓ મન ધર કરે; સાહેબ બંદગી કરકરે, કુછ દુનીયાંસે બી દરકરે, પાઈ આપણી મુરાદ ઓ જીગર, મીટ ગઈ ફીકરે; સાહેલીકુ દુવા કરકરે (ઝૂલ) આજા બખસજી યું કહે પ્યારી મતકરે માન ગુમાન: બીરબલ ગાશી યું કહે; જુવાની દો દીનકી મેજબાન મેંતા મોહોબતમેં મસ્તા હો ગઈ, મેં મર ગઈ, ગોરે હાથોપર મેંદી ચર ગઈ. ૪

લાવણી ૧૧ મી.

(લેલાં મજનુની.)

દીલ પાક મોબત યારો તુમ રખના, ઈશ લેલાં ખાતરે મજ-

લુંરે દાવાના; એ બાળપણેમે લૈલાં મજલુંકુ, એ માબાપુને બેઠાય પઢનેકુ; એ કાજી મુલ્લા પઢાવતે ઉનકુ, એ લૈલાં મજલું દેખત આપશકુ; તુમ લૈલા ફકીરી હાલ ક્યાકરના, ઈશ લૈલાં ખાતર મજલુંરે દીવાના. ૧

એ બાળપણેમે લૈલાં મજલુંકી, એ ગાંઠા પડ ગઈ અગલેરે જનમકી; એ બેટી બેગમ લાલારે વજીરકી, ઉસ દેખત સુધબુધ ઉડ ગઈ મજલુંકી; તુમ લેના હાથમે તુંબા માગખાના. ઈસ લૈલાં ખાતર મજલુંરે દીવાના. ૨

એ હાય હાય કરતી લૈલાંરે પુકારે, મેરે મજલું દીવાને હો બેઠે ખ્યારે; ઊને જા જંગલમે બશાદીએ ડેરે, ઓ સબ દુનીયાસે હો બેઠે ન્યારે; મેં લીખ લીખ ભેજુ પરવાના, ઈશ લૈલાં ખાતર મજલુંરે દીવાના. ૩

ગુરૂ તુકનગીર મેરા અતીત શું બોલા, એ પાક ઈસકસે ઉતર ગયા ચેલા; એ પરસ રામસિંગ ગાત રંગીલા, કાંઈ કલગી વાલે કુ લગાવતા ટોલા; એ બાલાસિંગજી ગાવે મસ્તાને, ઈશ લૈલાં ખાતર મજલુંરે દીવાને. ૪

લાવણી ૧૨ મી.

મરજીથી જદ મજાથી બીન મરજીકી મોહોબત ફીકી;
રંગમે ભંગ હો ગયા સજન એસી મજા નહી આનેકી; ટેક.

જદ દોનુકા દીલ મીલાથા મીઠાઇસે જાદે મોઠે; દીલકી અંદર દીલ પધરતા દોનુમે દાટમદાટે, કવલ બચન કહું કરે જી હમન બચનુંમે પડગએ જુઠે; નિંબ સરીએ કડવે હોગએ નિંબુસે જાદે ખટે, તુટા દીલ ફીર નહી મીલનેકા, પહીલી બાત નહી આનેકી, રંગમે ભંગ હો ગયા સજન ફીર એસી મજા નહી હોનેકી ૧. દીલ હમારા મુમ સરીખા તુમબી હમકુ ચાતેથે, મસ્તે સરાએ હમબી હોકર બોહોત દીનુંસે આતેથે; ખાતેથે પીતેથે દોનું એક જગામે રેહેતેથે, કયા મઝે સુખ ચેન ખુશીસે ગુજર ગયે કંઇ દીન રાતે; દેખે બીના જદ ચેન નહીથા એશી પ્રીતથી દોનુકી, રંગમે ભંગ હો ગયા સજન ફીર એશી મજે નહી હોનેકી. ૨ ગેર ખુશીકા ગામ બસાયા ઓ કદી નહી ઘટનેકા, તોડકર ફીર જોડે લગાવે એ સાંધા નહી ટીકનેકા; દીલકી અંદર લગા ભીલામા ધોનેસે નહી છુટનેકા, ઘાવ લગાસો અચ્છા હોતા ડાગ કદી નહી મીટનેકા, તુટા દીલ ફીર નહી મીલનેકા; પહીલા બાત નહી આનેકી, રંગમે ભંગ હો ગયા સજન ફીર એશી મઝા નહી આનેકી. ૩ જો કોઇ પેસેકી આસના બીપતકા કોઇ નહી સાથી, જો દેખો મતલબકા ગરજી દીલકા કોઇ નહી સંગાથી; રંડી હે પૈસેકી આસના પૈસે વાલેકુ ચાહાતી; દેખી હાથમે પૈસા નહી તો અબ કેહેતી મેં નહી રેહેતી; શાહઅલી ઘોંડી પુકર બોલે બડી પ્રીત હે પૈસેકી, રંગમે ભંગ હો ગયા સજન ફીર એશી મઝે નહી હોનેકી. ૪

લાવણી ૧૩ મી.

(કળજુગ વિષે.)

મનમત કરજો જુલાજી ખોટા કલજુગકા પેરા;
દોલતકે ખાતર બેહેનને સગા ભાઇ મારા. ટેક.
બાર બરસકી મુલક ગીરીસેં રૂપીએ કમા લાયા;
એસી ફોસકા ચલાજી ભાઇ બેહેનકે ઘર આયા;
પાંચ મોહોરે અજબ બેહેનકુ કપડા ઉઢવાયા;
છતીશ તરેહકી રસોઇ બનાકરે ભાઇકુ જમવાયા;
ઓતો બીચારા થકા હતાસો નીંદુમેં ઘેરા,
દોલતકે ખાતર બેહેનને સગા ભાઇ મારા.
લગી અજલકી નિંદ દોરી તુટી અમરકુ.
બેહેન ભાઇકી દુશમન હોકર કેહેતી ખાવનકુ;
અબ કયા સોયા ભર નિંદ ઉઠ માર તેરે સાલેકુ;
ધન ખજાના સબી રેવે અપને ઘરકુ;
ઓતો બચારા ગરીબ હતાસો દીલમે થરથરા. દોલત૦ ૨.
આધી રાતકે બખત રંડી કરતી મચકારે.
ઓ મુડદાતો આપકી ઓરતના સપનેમેં આયા;
હાથ પકડ તલવાર ફીરાતી ભાઇકી શીરપરે,
શોર ગાડા ઉનને બોલકેજી છાને અંદરે;
ખાડા ખોદકરે સબી ઘરકુ બીગાડા જુલમ આ જોરે,

દેખોરંડીકા ખુન એ યારો ઉન્ને દીલમ નહી વીચારા. દો૦ ૩
એક દીન ઓર દુસરા દીન ઓરમેં સમાયા,
ઓ મુડદાતો આપકી ઓરતકા સપનોમેં આયા;
સપનોમેં જાકરે કયા પડછા બતલાયા,
કહે મુજે મારા મેરી બેહેનને મેને મોહોત હજુનહી પાયા;
ધન ઓર માલ ખજાના સબા ઉનકા ઘરમેં ભરા. દો૦ ૪
હુઇ માહારાજકુ ખબર રંડીકુ તરત બુલવાઇ,
કમર કમર ખાડા ખોદકર પાપનસે ગરવાઇ;
દીયા ભીલોકુ હુકમ તુકન્ તીરોસે ચઢવાઇ,
બુરા હાલ સુન કયાજી રંડીકુ જમીનમેં ગરવાઇ;
સચીધરણ કે ખ્યાલ ગાવે તુકન ગોંસાઇ. દો૦ ૫

લાવણી ૧૪ મી.

પાનીમે પુતળી લડે ભેદ ન પાવે, કોઇ સચ્ચા ગુરૂકા ચેલા ખોલ છંદ ગાવે; મચ્છરને હાથી મારા ચાતુરા ભાઇ, કીડીકુ દેખ હાથીકી જાન ગભરાઇ; કીડીને કીયા ઉપાય અક્કલ દોડાવી, ઇસ હાથીકુ લેઇ ગીરા નાળકે માંહી; એ ઉલટા છંદકા જુવાબ તુજે નહી આવે. કોઇ૦ ૧ મખ્ખીને મોરચા મારા ફોજકુ ઘેરી, મકડીને લશકરે કાટ છાવણી ડાલી; સાલુને કીયા સણગાર સીંગ અસવારી, બુગલેને કીયાતા

જલમે મછીસે યારી; મીંઢકને મારી લાત ઊંટ મરજાવે. કોઈ૦ ૨ કૌવેપે કીસીકુ બાન નીસાની લાગી, ટીટોડી હુમક સુનોય સેત ઉઠ જાગી; સીકરેપે કીયાએ દીવ ચડાલે આગી, કુતેકી ગાવડી બલી પકડકર ભાગો; બડલેપે બેઠી ભેંસ બીસનપર ધાવે. કોઈ૦ ૩ બન પતર છાવા બેલ બાડઆ જાવે, બે મુખકામુડદા નદી નાને જાવે ઘોડેપે ગધા કસે કદમ સીખલાવે, બકરીને મારા નાર ભેડ લેજાવે; ગુરૂનુ- કનગીરકે ખ્યાલ ઘટા રંગ છાવે. કોઈ૦ ૪ કલગી વાલેકુ કડમ જવાબ નહીં આવે, કંથ કહે ખ્યાલ ગોપાળ માનસંગ ગાવે. કોઈ૦ ૫

લાવણી ૧૫ મી.

આસ લગાકે નીરાસ કીયા એશા દગા નહી દેનાથા,
ચમક ચમક કર ઉઠતી નિંદમે જરાતો મીલકે જાનાથા;
દેખીતી એક સુંદર નાર પાક સુરત એ સુન લેના,
ક્યા તારીફ કહું ઉસ નારીકી જેસા પુનમકા ચંદના;
નાજુક પુતલી સરખી ડાલી ચંદ્રબદન મરઘાનેના,
ચાવે પાનકી બીડીયા પ્યારી હશ હશકર દેખે આઇના;
તો તે જેશા નેન ફીરાવે ઓ ઘડી સુંદર કામીના,
ગોરે મુખપર તીલહે કાળા હમકુ લગતા સુભાવના;
(દોડ) કર ગએ સજ્જન પરદેશ હમ પરદોના,

પીયા પીયુકે ખાતરે એલાશક જોગન હોના;
અમને કહાથા સુનોજી સાજન છોડ નીકલ નહી જાનાથા.
ચમક ચમક કરે ઉઠતી નિંદમે જરાતો મીલકે જાનાથા. ૨
લટક ચાલ એ ચલે કામીના તન બદન જોબનમાતી,
આશક હો મસ્તાન ખડાવા ભીડા ચલી અપની છાતી;
પલ્લો પકડકરે કહે દીવાની હમકુ છોડ કે કયાં જાતી,
જાન કરૂં ખુરબાન નાજાતી સારી જાન ફીરદાસતી;
(દોડ) કયા કરૂં સખીરી મુખસે કહા નહી જાતા,
બીન પીયુ સખીરી હમસે રહા નહી જાતા;
અમને કહાથા સુનોજી સાજન છોડ નીકલ નહી જાનાથા,
ચમક ચમક કરે ઉઠતી નિંદમે જરાતો મીલકે જાનાથા;
એતના સુનકે ફીર કયા કેહેતી હોંશ પકડ કયું ગભરાયા,
દો દીનકી દુનીયાંમે પ્યારે ધન દોલત કીસકી માયા;
ન ચૈએ તેરી ઉલફત મોહોબત જુઠા પાખંડ ફેલાયા,
તેરે સરીખે નોકર ઘરમે હમપર હે રબકી છાયા;
(દોડ) ચલ દુર સરક રહો યાંહાંસે ફીર બાજુસેં,
મેરા ખાવીંદ હે જલાદન નદીયા આપસે;
અમને કહાથા સુનોજી સાજન છોડ નીકલ નહી જાનાથા,
ચમક ચમક કરે ઉઠતી નિંદમે જરાતો મીલકે જાનાથા. ૩
શાહઅલી ઉસ્તાદ હમારે ઉનકે જાવું મે બલીયારી,

હેમરાજ કહે રાજ મહમદ નાર હોગઈ હુંશિયારી;
રેહેમાનઅલ્લી પાકહે ચંગ ઉપર નીશાન ઉડતા જરિયાની,
તરાહ તરાહકે ખ્યાલ બોલતે જીસ પર ઉનકે હે શીરી;
(દોડ) કહે ભીખન મલુ અબતો સમજકે ચલના,
આશકસે હમેશાં આશક દોસ્ત રેહના;
અમને કહાથા સુનોજી સાજન છોડ નીકલ નહી જાનાથા,
ચમક ચમકકર ઉડતી નિંદમે જરાતો મીલકે જાનાથા. ૪

લાવણી ૨૬ મી.

તેરી અમારી લગી દોસ્તી, આંખ લગી સખીયનકે બીચ,
તુને જો હમકુ બચન દીયાથા, દોનું મીલંગે સામકે બીચ;
પ્યારી ચાલ ગુજરાત ઝુલતી, બલખાતી કમરકે બીચ;
બતીસપાનકો બીડો ચાવતી, સુરત દેખ દરપનકે બીચ;
ટીકી બુંદી માથે શોભીતી, મોતી ચમકે તેરે નથકે બીચ;
બાકી અદાસે મારે મુસાફર, લગી ચોટ ઘુંઘટકે બીચ;
હુસન દેખ ગુલપરી ચમકરહી, બીજળી ચમકે બાદલકે બીચ;
તુને જો હમકુ બચન દીયાથા દોનું. ૧
ચાર પાંચ મીલકર સાહેલિયાં, ચલી ગઇ બાગુકે બીચ;
જાઈજુઇ ચંબેલી મોઘરા, તોડ લિયા હાથુકે બીચ;
લીંબુ ઓર નારંગી તોડકે, દોનું ધરે ગોદીકે બીચ;
સબ ફુલનકો હાર બનાકે, ડાલ દિયા ગલેકે બીચ,

શામ પડી જબ બાહેર આયે, માળી ખડા દરવાજેકે બીચ;
તુને જો હમકુ બચન દીયાથા દોનું० ૨.
ચલો યારકુ સમજાતી મિયાં, ચલો રંગમેહેલું બીચ,
બારસે પકે પાન મગાવું, શીર નીલાવું થાળકિ બીચ;
દોનું જી મીલકે બેઠે પલંગપર, મજા ઉડે સેજુકે બીચ,
ગજર લેઇ જબ બાહેર આયે, ખુશી હોઇ તનમનકે બીચ;
તુને જો હમકુ બચન દિયાથા દોનું० ૩
તુકનગીર ઉસ્તાદ અમેરા, જીનકા નામ મુલકુકે બીચ,
સંભુ ભવાની ગાવે લાવણી તૈયાર કરી પલકુકે બીચ;
ઉસ્તાદુકી બેઇ રાહા હે તુરા જળકે તેરે શીરકે બીચ,
તુને જો હમકુ બચન દીયાથા દોનું० ૪

લાવણી ૧૭ મી.

મેં ફુલનકી કાચી કલીયાં સમજરે સજના, મેરી જાન સમજરે સજના; અબી તોડકર કયા કરોગે આગે દીન લેના. ટેક.
રંગ મેહેલમે મુજે બેઠાકર સાજન ફુસલાતા, મેરી જાન સાંજન ફુસલાતા; ડાલ ગલેમે હાર ફુલકા સાજન લે સોતા,
છાતીરે ચવડી કમર પતલી ધોકારે મુજે લગતા, મેરી જાન ધોકારે મુજે લગતા. રો રોકલા કરતી સાજન જરા નહી સુનતા છોટી ઉમરમે ગજબ કીયારે તુમ સુનો સખીરે બેના;

અબી તોડકર૦ મેંફુલીયન. ૧ જાકર અપને મા બાપુકુ પુકર સમજાતી, મેરી જાન૦ જલ જાઓ મેરી બાળ જુવાની ઉમર હે છોટી, સાસુ નણંદ મેરી ધુકર કરતી દુસમન હો લગતી, મેરી જાન૦ પકડ હાથ બાવનકા ઉનકે સાથ સુલાદેતી, આશક હોસાજના હમારે નાદાર નહી હોના; અબીતોડકર કયા કરોગે. મેં ફુલીયનકી કળીયાં ૨. એક દીન સખી એસા હુવા મેં સાજન ઘર જાતી, મેરી જાન૦ રૂઠે હરી સાજના હમારે ઉનકુ મનાવતી, કયા ખુબ બાસી સેજ બીછાકર જરીએ સેજ સોતી; મેરી જાન૦ કચ્ચી કલીયાં સેજ બીછાકર ઉનપે લુટવાતી, આશક હો સાજના હમારે માસુક હો રેહેના; અબી તોડકર કયા કરોગે, મેં ફુલીયનકી કલીયાં. ૩ એ ધોકા થાસો નીકલગયા તુમ સુનો સખીરે એના, ઇશકકી મારી લેલે મજનું સાજનસે સોના, કમલુદાસ તો ધુંકર કેહેતા બોહોત ઇશક કરેના, જ્યું બાદલમેં બીજલી ચમકે એસી સુરત ધરના; મગન હો અપને દીલુંમે રાજીસે રેહેના; અબી તોડકર કયા કરોગે મેં ફુલીયનકી કુલીયાં. ૪

લાવણી ૧૮ મી.

ખુબ સુરત નાર ફુલ જડી, જેસી ગુલપરી;
ઠમકતી ચાલે, કોઈ બોલે ચંદ્રમેં તારા કુવેપર ડોલે. ૧

ગોરી ચલી ચંપેકી કલી, કેતકી ખુલી કુવે ઉપરે, નખરેસે
પાની ભરે નાર સુંદરે, તેરી ચુંદડી લાલ ગુલાલ રેશમી બાલ
મોતીકી માલ છાતી ઉપરે, નથનીકા મોતી ફરે ગાલ ઉપરે;
જબ પકડ ઘોડેકા હાથ, બોલતા બાત નારીકી સાથ સુણો
સુંદરે, ઠૂંક પીલાવ ઠંડા પાની, ડોલ ભરકરે; મુજે લગી પા-
નીકી તાન જાવતી જાન, બહોત હેરાન હુવા બેહાલે, કોઈ
ખીલે ચંદ્રમે તારા કુવેપર ડોલે. ૨
મે પતિવર્તા હું નાર, અરે ગુમાર, હુવેગા ખુવાર બોલ મત
હમસે, સબ સુને સંગકી સાહેલી કહે હાકમસે. મેરા ઘરકા
ખાવન ધણી, રાજકા ગુણી બડાહે ખુની જોર દોલતસે,
લખ્ખાંકી ઓપાં કરે દેશ દુશ્મનસે, તું મેરે છંદમે કયુ પડા, દુર
રહે ખડા, મદનપર ચડા તુજે મસ્તીસે, કંઇ એક મારા પડા
મેરે નેનુંમે; તું નાહક જાવે મારા કોઈ નહી તેરા ધણકફંદ
બુરા ઝેરકે પ્યાલે, કોઈ ખીલે ચંદ્રમે તારા કુવેપર ડોલે. ૩
જદ કહે મુસાફર યાર નહી દરકાર રાંડ દિવાની, મુખડેપર
ઝલકે નુર જુવાન સેલાની, હમ હકતાલાકે પ્યારે છાંડ ઘર દુ-
વારે, તુમ સીરપર રખ નુરાની, મુખડેપર બરસે નૂર મોતી
કા પાની; જબ દેખો રાંડકા હૈયા કામ કયા કિયા બચન ફેર
દિયા સુનો દીલ જાની, તમ ચાલો હમારે ડેરે પીલા દઉ પાની;
ઘરે જાયા સાસુ સમજાયા, માને ભેજવાયા હુવે ખુશી ચાલે,

કોઈ બોલે ચંદ્રમે તારા કુવેપર ડોલે. ૪
પચરંગી અંમલાદીક છોડ દીયે, ઝડપ સમય ચોતરફ સેજ બી-
છાતી, ગોરી લગ્યા ગળેસે ગળા લપટ કર સોતી; દોનું ભયે
હાશકમે ચુર બરસતા નુર જોબન ભરપુર લેહેરાં લેતી; ચોળી
કે કુટ ગયે બંધ નાર કુમળાતી; દોનુંકા દીલ જદ માંના સી-
પાઈ લેચલા લાલગર બોલા કે ઘરકુ જાતી પરઓત કહેતા
મેરી જોબનકી રમતી; એ સાંભળ ધરકે છંદ નારકા ફંદ દેખે
બે ફુન્દ બન્યા કયા ખ્યાલ, કોઈ બોલે ચંદ્રમે તારા કુવેપર ડોલે. ૫

લાવણી ૧૯ મી.

બની એક નાજુક નાર, અધરસે ચલી હે અતલી;
ચલે હંસકી ચાલ કમર હે તેરી પતલી,
તુને કીયા સીસપર ટીક, ગાલબીચ ટપકી કાલી,
નેનુંમે કજલા કીયા હે, હોઠપર બોલ રહી લાલી.
તોરી દોનું અંખિયાં અજબ બની અગ્નીસે ઘેરી;
દંતોકે દરમિયાન ચમક રહી મિશી કાલી;
તેરે ગલેમે નવસર હાર, હાથ બીચ ચુડીયાં ડાલી;
દંડપર બાજુબંધ, નાક બીચ ઝૂમખે વાળી;
બાપુ બેહેચર કેહેત, અકડ મત ફીર અલબેલી;
હમસે હસકર બોલ, ખોલ તેરે તનકી જાળી.
સુનારણ દેખુ તેરે છલ્લે, બોલ તેરે છલ્લે કે મુલ્લે;
અબાકુમે જુવાન અલબેલે, બોલી તરેહ તરેહકી બોલે;
વલ્લભરામ કહેવે કનસારાને, રંડી કરતી હે ઈસારાજી.

લાવણી ૨૦ મી.

પાક સુરત મેહેતાબ બની, ગોરી સુરત પાક મેહેતાબ બની;
જેસી ચંદ્રકીજોત ચમક રહી, હીરેકે અંદર હીરાકની. ટેક.
નાઇ ધોઇકર બાલ સુકાતી, રંગ મેહેલુમે આન ખડી;
આઇના લેકર મુખડા દેખતી, સસ મોતીઅનસે માંગ ભરી;
તનપર ઓઢી નવરંગ સાડી, ચોળી બદનપર જરતારી;
સણગાર સારા સજા, ભલા પાંઉમીયાને પાયલ બજા;
ભલા પાંઉ૦ ચંદ્રહાર સુન કર્ણા ગળે બીચ, મોહનમાળા જુ-
ગ નથની; પાક. ૧
શીરપર શીશફુલ ટીકા બીરાજે, ઝુલા જુલતી મેહેલનમે;
હાથ પાંઉકુ મેંદી લગાની, સુરમાં ડાલા નેનનમે;
બીડે મસાલેદાર ચાવતી, લવંગ એલાયચી પાનનમે;
જેસી અરસથી ઉતરી પરી, નાજુક બહોયાં ગોરી ગોરી;
ભલા જેસો૦ આશક દીલપર હુવેગા માસુખકે દીલપર
ખુરબાની. પાક૦ ૨
નેન બને હથિયાર હાથમે, તીર કમાના ખેંચ રહી;
મારી બીરહકી ચોટ કશી, પંછીકા કલેજા કાટ ગઈ;
જાલમ હે તોરી અદા, ભલા જા૦ દીલ મત રખ કીસસે જુ-
દા: ભલા દી૦ ધન માલ સબ ફના હોવેગા, દો દીનકી હે
જિંદગાની; પાક૦ ૩
છેલ છબીલા અજબ રંગીલા, લડકા થા સોદાગરકા;
તીનપોર હો ગયે ફીદા મેહેલમે, પલંગ બીછાયા ફુલનકા;

હીરમોલ હોકર ગયે અપટકર, એશા કીયા મન મોહોલનકા;
જુગ જીવો ગોરીને સજન, મોહોબતમે લાગી લગન;
હનમતરાગ એક છંદ બનાવે, ધ્યાન ગાવે બાકી ધરન;
પાક૦ ૪

લાવણી ૨૧ મી.

દીલદાર સતી એકરાર લીખી હું ખતમે, એક દીન જાવેગી જાન સખી મોહોબતમેં; થા છોટપણુસેં એકરાર કે બાળપણુમેં કે બાળપણેમેં હું નથા મુજે માલુમ દગા હે દીલમેં, તુંને કપટકી ચોશર ખેલ મીલાયા ફંદમે;ઠગ બચન દગા કીયું દીયા સજન ધ્રશ રૂતમે; (દોડ) છાતી તડકે જોબ જીરે દાન રાત નેનાં ઝુરે ડરાતો હું દીલમે; એક દીન જાવેગી જાન સખી મોહોબતમે.

દીલદાર મેરા મોહરામ લગાયા નાતા, ધ્રશનાતેમાંને ખતા જરા કુચ નહીથા; કોઇ મીલ ગઇ દુતન ઉશ્ને દીલ આચેતા; ક્યું ટુટે ગગનમે તારે જી એસી બાતાં; (દોડ) ઉસકા શોસ કયા લગ કરૂં, ઉસકી ધ્યાદ દીલપર ધરૂં; લગીતો સારી તનમેં; એક દીન જાવેગી જાન સખી મોહોબત. ૨

મેરાદીલદાર મેરામન ગુલ ફુલ ચંપેકા, ક્યા સબબસે ભવરા પાસ નહી આનેકા, ગુલચીમનમે બોહી સખી પાની બીન સુકી, ક્યા કરે રંગેલી રંગ મેંદીહે ફીકી;(દોડ)ગુલમેંદી સબ રંગ ભરી, અપને રૂતમે બેલાહરી ફેલી સારી જગમેં; એક દીન જાવેગીજાન સખી મો૦ ૩

દીલદાર નખતકુ પડા કિયા તધ્યારે, જા મીલી શુંદરસે ગલે લપટ રેહા યારે; (દોડ) કોઇ ઘરમાજી બોલે ખ્યાલ, પાચુ લેહેરી રેહે હુંશિયાર, સામ સિગરમે; એક દીન જાવેગી જાન સખી મો૦ ૪.

લાવણી ૨૨ મી.

ચલી જલ ભરનેકુ પ્યારી, સીરપર ઘડા લીયા ભારી; દોખુની નિનાં મારી, ચલી પનઘટકુ; ચલી પનઘટકુ.
ઉને પોસાક પેના ભારી, જરી બાદલી કીનારી, કયા વ-ટગુલ હોસન પ્યારી, ખુબ હે હોસન ખુબ હે હોસન ખુબ દીઆ ખોદાને નુર, ઓતો જેવરમાં ભરપુર, નાજુક કાયા જેશી હુર, દોને જોબન હે દોનો જોબનહે.
(ઝુલ) જળભરનેકુ ચલી પનીયારી, શીરપર ઘડા ઉઠાલીયા ભારી; કમરે પતળી નાજુક નારી, તુંતો કીસ ઘરકી હે રાણી, કીસકા ભરને આઇ પાણી, તેરી ખુબ હે જુવાની, દેખી તુજકુ દેખી તુજકુ. ચલી જળ ભરનેકુ પ્યારી.
ડાલ કુવે બીચ ડોલ, જરા હસકે ઘુંઘટ, ખોલ બોલ કયા તેરા મોલ, બતલાવ હમકુ. બતલાવ હમકુ. ચલ સીરેક ખડા રહે દુર, તુંતો મત દેખ હમે ઘુર, સબકુછ હે ભરપુર, મેરે ઘરકુ મેરે ઘરકુ. મેંતો રમતે રમતે આયા, મુજે લગી તેરી માયા, તેરે હસકોને બીરમાયા, દેખી તુજકુ. (ઝુલ) રમતાં જોગી આયા કુવેપર દેખો શુંદરનેક

ઉસે નજર કર મેરા દીલ આતા તેરે પર, ઇસિ મેદાનકે દરમ્યાને, નહી તેરા મેરા જાન ખુબ બાસતે પેછાન, આયા સેરનેકુ ચલી જળ ભરનેકુ પ્યારી,
મુખસે હસકર બોલી બાત, ઊને પકડા ઉસકા હાથ, તુમ ચલો મેરે સાથ, જોડા અપના, સંગ લીયા અપને દીલ-ભરકુ, નહી ડરતી અપને દીલકુ. સાસ પુછેગી મેરેકુ. કરૂંગી બાહાનાં કરૂંગી બાહાનાં, ગઇ મેહેલકે દરમ્યાન, સારા આસકમે જાન, જલદી લાઇ એલાએચી પાન, તુમને ખાનાં તુમને ખાનાં. (ઝૂલ) સાસ પુછે બહુ લાઇ કીસીકુ. જલદી પાનકર દેતી આશકકુ. મેરૂ ઘરસે આયા ખતકુ. મેરે ઘરકા હે પીછાન, આયા અપને ઘર જાન, એતો દો દનકા મેજબાન, જાવે ફજરકુ, જાવે ફજરકુ. ચલી જળ ભરનેકુ પ્યારી. ૩
ભરી રાતકે દરમ્યાન, મેને કીએ પકવાને, સાજન તેરે કારણે ડરતે કીનસે ડરતે કીનસે કીએ સોલે શીનગાર, સેજ પલંગ તઇયાર, તુંમ ખુબ રેહો બહાર, લગો ગ-લેસે, લગો ગલેસે ખીલી ચંપેકી કળી, એતો મોઘરસે હીલી, જા જહપટસે મીલી, ખુબ લપટસે, ખુબ લપટસે (ઝૂલ) અલાબખસ ગાવે પહનીઆરી. કમર પતળી નાજુક નારી ઇસપર જાઉં બલીહારી એતો ગુણીજનકા કહેનાં, તુમ સુનકર લેનાં ચંગ શીર કલગીકા બાહાનાં, તમું મુર-સદકુ નમુ મુરસદકુ પ્યારી,

લાવણી ૨૩ મી.

નગર તુમારા રખો મુસાફર, ચલો બતન અપને,
બોલા ચાલા માફ કરો, કછું આન મીલે સ્વપને. ટેક.
હમ પંછી પરદેશ મુલક મુલકુકે સેલાની;
બસી તુમારે ગામ નગરે, જબલગ થા દાના પાની;
કછું યાદ મત રખીઓ, દિલમે જ્યા તક જીંદગાની;
ભલે હોત કે બુરે હો, માયા રખોઓ મેહેરબાની;
આજ કાલ ઉઠ ચલના, કીસન મન લગા જીવન તપને,
બોલા આલા માફ કરો, કછુ આન મીલે સ્વપને;
નગર તુમારા રખો મુસાફર, ચલે બતન અપને, બોલા. ૧
ઇસ દુનીયાં દરમ્યાન બતનદાર નહી કોઇ રેહેવાસી;
આજ ચલે કોઇ કાલ, મુસાફર સબ હે પરદેશી;
ખીલા ફુલ જોબનકા જાદા, અબ નહી ખીલનેકે;
અબ મિલના તઇયાર પીછે, હમ નહી મિલનેકે;
સાથી હમારા ચલા ફજર, ઉઠ હમબી ચલનેકે;
બતન હમારા દુર પીછે, હમ નહી ફીરનેકે; બોલા. ૨
કહાં ગોકુલ કહાં મથુરાં નગરી, કહાં બિંદ્રાબન કાશી,
બડે બડે શહુઆર, સારી આલમ પરદેશી;
વાં કરના કછુ ધ્યાન, ધરમ સંગ ચલે પંથ અપને, બોલા. ૩
પરદેશીકી પ્રીત સખી હુઇ એ કછુ કામકી,
મેંતો કર પસ્તાઇ, મેરેથી સોબત રામકી;
કછુ યાદ મત રખીઓ, દિલમેં દુવાસલામકી,

કેહે વલ્લવ કરજોડ, ચિત મત રખીઓ ઉદાશી;
મૃત્યુ લોકમેં આયે પ્રાની, સબી લગે ખપને,
ખોજા ચાલા માફ કરો, કહ્યું આન મીલે સ્વપને;
નગર તુમારા રખો મુસાફર, ચલો વતન અપને.

લાવણી ૨૪-મી.

ચાંદી સોના દોનું લડતે. ઈન દોનુકા નીત ઝઘડા;
તાંબા પીતલ લગા સમજાને, લોહા બીચમે આન ખડા. ટેક.
સોના કેહેતા ઉતમ મેરી, જાત બરોબર નહી કોઈ;
અદલ બાદશાહા તખત જીનુંકે રાજા પરજા બીરમાઈ;
સોના દેખકર હરકોઈ લેવે, આન કીસોકી નહી પાઈ;
ચોરાસીમે બના હે સોના, દેખ સોનેકી ચતુરાઈ;
સોને બીગર ફીકા ગેના, સોને આગળ કૌન બડા. ચાં.૧
ચાંદી કેહેતી સુન બે જુઠા, ક્યા બડાઈ બડ જોતે,
કાલે મહોકે ગુંજ બરાબર, જાકે તોલે સંગાતે;
તુંજકુ મેને ખરીદ કીયા, હે તું જાતકા કમ જાતે;
બખત પડેસો કોઈ ન પુછે, ઈતની તેરી અવકાતે;
તું કયા જીપડી મેરે આગે, બડે બડેકા શીર તોડા. ચાં. ૨
તાંબા કેહેતા સુન બે યારો, દેખ તમાસા પૈસેકા;
પાઉ ઘડી ઓર કામમે આતા, હુરમત લેતા કહીયું કા;
મેરે દમસે ગરીબ ગુરબાં, કામ કરતા મેં ઉનકા;
કયાહે રાજા કયાહે પરજા, કાંમ કરતા હું લાખુકા;
હુકમકા ચાકર હુકમકા, નોકર હુકમકે આગળ ખુબ દોડા. ચાં. ૩

ઇતના સુનકર જદઆ લહુઆ, લગા તાપને હુયા ગરમ;
એરન ઉપર મારૂ ઘન, ઈને ચાંરૂ કુ કરૂં નરમ;
પેટી અંદર જપત રખ્ખુ, તુંમ કચું ખોતે હો અપને ભરમ,
તુમપર મેરાં ચોકી પેરા, લાજ નહી તુંમતો ભએ સરમ;
છંદપર એસા ગાના, તું ગાએ નીયારા પડા, ચાંદી. ૪
ગરીબ પીતળ હાથ જોડકર, સમજાતાહે દરકેરે,
ખુબ તડકા ઈસ લોહેકા, માર ઘડે ચકના ચુરે;
શાહાઅલી ઘોંડી પું કર બોલે, લોહા સબસે શીરદારે,
નાગજી ખ્યાલ બનાકર ગાતે, લક્ષમણ ડફ પરે;
ઈસમાલભાઈ છંદ બનાવે, તુરેવાલે આ આ પરેપડા. ચાં. ૫

લાવણી ૨૫ મી.

ગુલ ચીમનમેં બીછું છુપા બડા ઝેરી હે, કયું કરકે બાગમેં
જાવું મેરા વેરીહે, મીજલસમે પુકારા કીયા કામીના બોલી,
મેં લેઉ જોગનકા ભેસ હાથમે ઝોલી; કાનુમેં કુંડળ નાક ગળે
બીચ સેલી, મેરી સંગકી સાહેલીયા ચલો સંગ અલબેલી;
હાથુમેં મેરે રૂકંસારી અંબ કેરી હે, કયું કરકે બાગમેં જાવુ-
મેરા વેહેરી હે. ૧
મેં ગઈ બાગમેં ખીલ રહી હળીયાલી, દરખતપે ભવરા ફી-
રતા ડાલી ડાલી; ભવરેને પુકારા કીયા કે નહી હે માલી,
માલીકી માલન બડી હે જાદુવાલી, ચલ નીકલ યાંહાંસે
બાહાર જંગલ લહેરી હે, કયું કરકે બાગમે જાવું મેરા-
વેહેરી હે. ૨

મે ફુલ તોડને દરખત ઉપર ચડ ગઈ, બીછુને મારા ડંખ કે નીચે ગીર ગઈ; મેરા સંગકી સાહેલીયાં દોડોને મેતો મર ગઈ, માલીકી માલન મુજેબી જાદુ કર ગઈ; ચલ નીકલ યાંહાંસે બાહાર જંગલ લેહેરી હે, કયું કરકે બાગમે જાવું મેરા વેહેરી હે. ૩

ગચ્છકે ભરે ભંડાર નહી કીનારે, ચંગ ઉપર તોરા ઝળક રેહાં કીનારા; હે તુકનગીરને જડશે બીછું ઉતારા; પું સુનકે નુંગરા હો ગયા પારમપારા; એ ચુનીલાલ બમનકી ગત ન્યારીહે, કયું કરકે બાગમે જાવું મેરા વેહેરી હે. ૪

લાવણી ૨૬ મી.

(વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારની)

રાજા ગણુપતરાવ માહારાજ મેરે મતવાલા, તુમ રહો સદા સલામત બડોદેવાલા; આગે ડંકા પીછે નોબત મતવાલા, બીચમે સ્વારી ખંડેરાવ મતવાલા, કમરસે ઢાલ તલવાર સાલ દોશાલા; હાથુમે બાંડા ઓર ચમકતે ભાલા, ઘોડેપર સ્વાર હુવાજ તોરેવાલા; સબ રઇયત કેહેતી આઇ બડોદેવાલા, કાલા સલુના જેસા મોરલીવાલા. તુમ૦ ૧ ઘોડેકે પાઉમે નાળ સોનેરી ચારે, ચાંદીકી મેખાં ઓર ચમકતે તારે; અંઠેકે પાઉંમે છછો હારો હારે, છછોકી હોઇચોવીસ ગીનતા ભ્યારે; કાલા સલુના જેશા ડાકોર વાલા. તુમ. ૨ મુંબાઇકી રાણી મીલી તુજેકુ શાની, સતીયા રાજાકુ મીલી સતવંતી રાણી; હાથુસે ખીલાવે પાન મેરી દીલ જાની,

રાજા તુમ પરસન હો મેરી ખુરબાની; કાલા સલુના જેસા બંશીવાલા. તુમ૦ ૪ તુકનગીર ઉમ્તાદ મેરે મતવાલા, છંદ બીના પરમપર ગાવે તોરે વાલા; રાજા તુમ પરસન હો મંદીલ દોશાલા, એતનેમે મહમદખાં ભાગા બડોદે વાલા; ચુનીલાલકી લટક બજે ચોતાલા, સબ કલગીવાલેકા ભરા સભામે મેં કાલા, કાલા સલુના જેસા મોરલીવાલા. તુમ રહો સદા સલામત રાજા બડોદેવાલા. ૫

લાવણી ૨૭ મી.

બાર બરસકી છતરે કમાના, ભમર કમાના ચઢ રહી કયા;
હમ આશક તેરે યાર મુસાફર, ખડે સામના કેહેતી કયા;
ગોરા બદન મુખ મુલ પ્યારી તેરે, નુર હુસનપર બરસે કયા;
અદા નવેસર બન રેહી આસી, બાહાર જુવાની જાતી કયા; બ. ૧
ચંચળ અજપે ચલીઅલબેલી, ચાલ ચલત ખુશ હોતી કયા;
જળ ભરનેકુ ગઈ એકલી, નાહક ગોથાં ખાતી કયા. બા૦ ૨
કોન તુમેરા નગરબી રેના, કીદરસે આના હુવા કયા;
આ જિંદગી દો દિનકી મંખી, ફીર પાસા હો જાતા કયા. ૩
આમ અલબેલે સદા રંગીલે, આન ખડે તું કહેતી કયા;
તુજે મે પુછુ ફીગટ ખાતર ડીમાક, નખરે કરતી કયા; બા. ૪
એતના સુનકર સુંદર બોલી, અરે દીવાના સમજ્યા કયા;
સુરત તેરી મખ મુલબે મંછી, ફુલ કમળકા ખિલયા કયા. બા. ૫
કાચી કળિયાં આઈ, પકનેકુ તું ભમરા યું હઠતા કયા;
બેલાસ ખશી ભીડજા મંખી; રંડી દુશમન જલતા કયા. બા૦ ૬

તન મનસે ક્યા બાતાં કરતી, નેનુંસે ચકમક ઝર રેહી ક્યા;
પલ્લા પકડકે લેગઇ, મેહેલુમે ફીર મીજબાની કરતી ક્યા. બ. ૭
પાંચુ ભોજન અમરીત જમાએ, દીલ ભર કું દીલ દેતી ક્યા;
ભમર પલંગપર મજા ઉડાતી, માહાસુખ બાતાં કરતી ક્યા. બ.
તેરે હમારે લગન લગી પ્યારે, હમકુ છોડકે જાતે ક્યા;
તુમહો રાજા તુમેરી રાણી, લગા દીલસો તોડા ક્યા. બા૦ ૯
હનશા ધનજી છંદ બોલતે, નવી નવી ધુન તું સુનતા ક્યા;
ચુનીલાલ કકડ કે કડકે, રંડી દુશમન જલતા ક્યા. બા૦ ૧૦

લાવણી ૨૮ મી.

અધર ખ્યાલ. ચાલ

નીરંકાર નીરધાર નીરંજન દેખ હરીહરકી લીલા,
મન એરનસે દેખ સાંયરા કાટા તેરા આધરંગ કિલ્લા;
જંતર તંતર ખીયાલ કાટ દીએ રાગ રંગ કરદીએ ન્યારા:
રેન ધેનકે સાસ કાટ દીએ નાયક કરતા હેં ઝેડા;
તીનસે સાઠ તેરી હડી કાટ દેઇ આજ તેરે ત્યાંઇ ઘેરા;
નેત્ર નાક તેરે કાન કાટ લીએ આજ કિયા સાયર ઢીલા. ધન. ૧
ચંગ ઝાંઝર એક તાર કાટ દીએ કયા ઝાલર તે ઝનકાઇ,
તેગ તીર તેરી કલગી કાટ દેઇ કયા દંગલ અંદર ગાઇ;
કાટ દીએ હથીયાર હથકડી હે હરકી લીલા છાંઇ,
અધર ખીયાલ કટ ગયે સાહરા દેખી તેરી ચતરાઇ;
અધર છંદ કટ ગએ સાયરા જરા નહી રખા હીલા. ધન. ૨
કરકે જતન હર ચલે લેકે દલ ઠઠ સાગર જાકર છાંએ,

જસાદી છંદ અંદર લંકા દશયતકે દલ હટા કે જીતી લંકા;
કાટા ખોલા ઇંદ્રાસરેન હરે કિયાકે રાજીસે નહી દેતા સીતા;
સીતા કારણ હરધારે રાજીસે નહી દીની સીતા;
અસર દીખતા હઠીલા ધન૦ ૩
કાટ દીએ ધરતી અકાસે જલ થલ કયા ગાતાં અસાને;
કાટદીયા તેતીસકા કીલ આદગીરકા હે ગ્યાને;
હરીચરન કે દેના દાખલે ખદર લગા લડકે ધ્યાને,
રાધલાલ કે ચંગ ચરજતે કે ગાયનકે હેરાને;
કઠણ સાહરીકા ઘર લડકા જલતા હે આલાગીલા. ધન૦ ૪

સખી.

અલેફસે અમદાવાદ બન્યા જાંહાં અમલ ટોપીવાલુકાજી;
બે બંદગીસે બના બડોદા તખત ગાયકવાડુકાજી;
તે તારા તંબોલ નકલ પર નકસા ઉતરચા જેપુરકાજી;
સીન સાપ કહું•સખી સુરતમેં નકસા લુટા કલગીકાજી;
ગાંફ ગજાકર કહે સમજ નર તુરા ખસમ તેરા કલગીકાજી;
હાં ઝપટ કયા મારેગા કંગાલ, તેરી બીચ કુછ દેખા હાલ;
સોમકા માલ, ખાવે ચંડાલ, માહારાજ ગોર હોડે જરીકા સાલ;
નાગર ધીનાધીના એશહેર દેખલેપુના જ્યાં ગુરૂતુકનગાવનાજી;

લાવણી ૨૯ મી.

તેરા ગોરા હોસન ધુલજાર જોબનપર બાહાર, કીયા શીનગાર;
બીરાજે નથની તુમારે અદાકે નેન જાતકી ઠગની તેરી. અજબ
સુરત બાકરી બનીતો ફાંકડી, ગેનેસો ભરી, મરોરા ભારી,

પાનોસે મુખડા લાલ, ડાલે પીચકારી, જોબન પર ચોલી તંગ, ગોરા ખુબ રંગ દેખ કોઇ દંગ દુનીઆ સારી. નાજુક મુખસે ખુબ હસો, નીગાહ ચોફેરી નાજુક ગોરીકે ગાલ હોરી; દો સાલ, રેશ્માલ ખુબ લાલ, સબી જરતારી, જ્યું ચમકે, બો જલી, જેશી ચમકે બીજલી, જેશી ચમક રેહી પરી, સબોકા કરતી સાથ, મીઠી તેરી બાત, ખોટી સંગાત, મોહેની; તુમારે અદાકે બાન જાતકી ઠગની. ૧

રાજા તેરેકુ બોલાવે, પાસ બેઠલાવે; પાન ખીલાવે, ડાલકરે ફંદમે, તુંરે બે કપટકી જાળ, દગા તેરે દીલમેં દગલબાજ હે પુરી, હોકર ધીરી, મારતી છુરી, ડાલકર તુરંગમેં, કાંઇએકકુ કીએ ખરાબ, તુને તેરી સંગમેં પ્રીત ખોટી તેરી સાથ, દગેસે કરે ઘાત, બડીતો કુમજાત હાલ દુનીયામેં, નહી નફા કોઇ પાવે, તેરી સોબતમેં, તું બડી જાત ખરાબ, માને નહી કહ્યા પંચ દગા ભયા, દેખી બેઇમાની તુમારે અદાકે મેન જાતકી ઠગની. ૨

તેરા ભમતા દેખા ચીત, ભટકતી નીત; બુરી તેરી પ્રીત, કહું કયા તુજકુ. નાહેક હોયગી બદનામ, સરમ રખ દીલકુ, તુંતો હે બુરી, બાત હે ખરી, દીલસે ના ડરી ઘાત કરનેકુ, તેરે ફંદ ચરીત્ર માલમ કોઇ બીરલેકુ તુ ઘુઘટકા પટ ધરે, ઇશારા કરે, મતલબ પરે, ગેહેર લેનેકુ, તુ ઠગ બાજીમે જીતા છોડે ના કીસીકુ, તેરા નહી એકપર દીલ, પાનીકી વીલ, ઇતી ધરે ઢીલ, જોબન મસ્તાની. તુમારે અદાકે નેન જાત-

કી ઠગની. ૩

ગુરૂ રાજગીરકા કહેનાં, સુનકર લેનાં, સંગ છોડ દેનાં, એ-
સીતો નારીકા, કાંઇ દીન ખરાબી, ના કરો ભરોસા ઉનકા,
પાનાચંદ મુળજી દો ગાવે, સબકુ સુનાવે, દીલ રીઝાવે, ભ-
રી મીજલસકા, ખુબ રંગ, કીયા દીલ દંગ, સુનોજી સબ-
કાઃ ઈશ્વનાથ ભવાની જોર, કરે મત શોહોર, કે મોહોરા
તોર, કાંઇ પાખંડકા કરો ભજન રહો મગન ધ્યાન સાહે-
બકા, સુખરામે હરજીવન કેહેવે, સદા ગુરૂ સેવે, માફ મંગ
લેવે, જાદુગીરની, તુમારે અદાકે બાન જાતકી ઠગની. ૩

સોહરા.

હાય જાલમ તીર મારા ભર કુચેકે બીચમે;
અબ ઉઠ કે હમને મારા, ભર નસુકે બીચમે. ૧
લીલા પતંગીયા ઓડકે, અલતી હે કમર તોડકે;
તોતા જો બેઠા ડાલપે, મારા ગલોલ ગાલપે;
આંસુ પડે રૂમાલપે, ખુરબાન હે તેરી ચાલપે. ૨
ચંદા જો તેરી ચાંદની, પાની જો ભરતી બામની;
તોતા જો બેઠા ડાલપે, મારા ગીલોલ ગાલપે;
આંસુ પડે રૂમાલપે, ખુરબાન હે તેરી ચાલપે;
પીયા પીયા તુને કયા કીયા, દીલ તોડકે ચરખા દીયા;
ચરખેમે કુછ આશ નહી, તેરે જોબનમે કુછ ઢંગ નહી. ૩
આશનાઈ કરતે કરતે, દાલ અમેરા ફટ ગયા;

તેરે સરીએ છોકરે, શીર પટકકર મર ગયા. ૪
આશનાઈ કરતે કરતે, દીલ હમેરા ખટા હુવા;
એકતો ઈજત ગઈ, દુસરાતો ઠઠા હુવા. ૫
અબતો જાતે આગે, દો નાશાની છીલા;
જિંદગાની બાકી હે, તો ફીર મિલાવે અલ્લા. ૬
ઈયા ઈલાઈ એરકી, તો કયા મેરી તકસીર હે;
જાનેકી કુચ જગા નહી, પાંઉમે જંજીર હે. ૭
બારાદરીમાં બેઠી મેબુબ નવ બરસકી;
જદ આંખ માર પુછા, તું આશના હે કીશકી. ૮
જદ મુખ ફીરાકે બોલી, સુન સાહેબા સીપાઈ;
જીને ઈશકમે શીર દીયા, મેં આસનાં હું ઈશકી. ૯
હાથુમેં છાન છોલે, કાનુમેં બાલીયાં;
યારકુ દેખ, દેતી હે ગાલીયાં. ૧૦
આતાહે તેરા યાર, અટકતા મટતા;
હાથુ લગાઈ મેંદી, જુલફુકુ જુટકતા. ૧૧
ચલ ચલ ચમનકે બાગમે, ગુછા અનારકા;
બેઠા હે માલ જાદી, ભડવા છીનાલકા. ૧૨
આશનાઈ કરતે કરતે, દીલકે ચકમક ખોલ દો;
હર કીસીસેં દીલ લગાના, ઈશ લટક પણ છોડ દો. ૧૩

હોરિઓ.

સાવરા મત મારો પીચકારી, સાવરા મત મારો પીચકારી;

મત મારો મંરજાદેશું રીઆો, મેં હું કન્યા કુમારી.
તુમ હો નીરલજ મેં નહી એસી, મૂખસે દેઉગી ગારી,
ફજેતી હોયગી તુમારી, સાવરા મત મારો પીચકારી.
પરનારીકો પાલવ પકડો, મોહન મનમાં વિચારી;
માત પિતા તેરે વરધ ભયે હે, રાજ કંસકો ભારી;
કહું એહ સબ વિસ્તારી, સાવરા મત મારો પિચકારી.
એસી હોંશ જો હોવે મનમેં, પરણો નૌત્તમ નારી;
જાકે પઠાવો જશોદા માઈકુ, હજી હું મેં બાળકુંવારી.
ધુંઠત વર માત હમારી, સાવરા મત મારો પીચકારી.
ખેંચ લીઈ મોરી નવલ ચુંદડીયાં, જીવન જોરેસે ફારી;
સુરદાસ પરભુ અબ કચાં જાઈએ, આન મીલી બીરજ નારી;
પિતાંબર લીયો ઉતારી, સાવરા મત મારો પિચકારી.

શામ તેરી દેખી અનોખી હોરી ચુંદડીયાં રંગમે બોરી;
સખીયન સબ મીલ પાણીયાં ભરન, ગઈ સાસ નણંદકી ચોરી;
હરી હરી લાલા, હાથ પકડ મોએ ઠારી કીની;
મોતીઅનકી લટ તોરી, સગ લીયો રાધા ગોરી;
શામ તેરી દેખી અનોકી હોરી.

એઆ સાવરે રંગ ડારી, ડર લાગત ભારી સેહેજ સોભાવ જાત જમુનાં, જલ પેહેની જરદ રંગ સારી; આપણ બેઠે કદમકી છાયા; તો હાથ લીએ પીચકારી. લાલ મોહે સનમુખ મારી; એઆ સાવરે૦ સાસે હઠીલી નણંદ છબીલી

દેત કશાકશ ગાલી; ઈયાં નગરીકા લોક ચવઈયા, વાંકી રીત હે ન્યારી; સખી ડર લાગત ભારી; એઆ સાવરે૦ લાલ ગુલાલદાર મુખ ચીડત, ન કાંઈ શખ બીચારી; નંદલાલ આજ રચના કીની એસો ચતર ખેલારી; સખીકે હોસનપર વારી, સખી ડર લાગત ભારી; એઆ સાવરે૦

ભલારે પેચ મોંપે ડારો રસકો, થોરે ચિત્રબનમે કલીજ વામી કસકો; નાસર સંગથિયા. હોરી ખેલે હે ફાગનકે દીન હે દસકો; થારે૦ ૧

એસી હોરી ખેલાઈ સ્યામ મોએ ચોરી લગાઈ; એસી૦ ખેલત ગેદગીરી જમુનામે ત મેરી ગેંદ ચુરાઈ, હાથછોડ અંગીઆં બીચ દેખો, એક ગઈ દો પાઈ, શામ મોએ ચોરી લગાઈ એસી હોરી ખેલાઈ. ૧

ફાગણકે દીન ચાર સખીરી, અપને પિયા જો માંગે સો દેઊંગી. ફાગન૦ હીરાબી દેઊંગી મોતીબી દેઊંગી, ઓર દેઊંગી દો દો લાલ; સખીરી અપને પિયાજો૦ ૧

મહીના.

"ઓધવજી સંદેશો કહેજો શામને" એ રાગ.

કારતગ મહિને અબળા કહેછે કંથને, હવે શિયાળો આવ્યો સ્વામી નાથ જો; એ મહિને નવ જઈએ પિયુ પરદેશમાં. ૧ માગશર મહિને હોંશ ઘણી મન માહરે, રશિયા સંગ

રગ્યાની માંઝમ રાત જો; ઘુંઘટડો કાઢીરે ઘર આગળ ફ-
રૂં, પિયુ મેલો પરદેશ જવાની વાત જો; એ મહિને નવ
જઇએ પિયુ પરદેશમાં. ૨

પોસે જે અબળાને પિયુડે પરહરી, તે નારીનાં પૂરણ મ-
ળિયાં પાપ જો; સાસરિયે રહિને તે શું સુખ ભોગવે, મે-
યરમાં નવ ગોઠે મા ને બાપ જો; એ મહિને નવ જઇએ
પિયુ પરદેશમાં. ૩

માહા મહિને નવ કરીએ નાથ મુસાફરી, ઘઉં સાટે જાર
લાવો ખોરી જાર જો; વહચીને જમશુંરે મારા વાલમા,
જરૂર નહિ જાવા દઉં ઘરથી બહાર જો; એ મહિને નવ
જઇએ પિયુ પરદેશમાં. ૪

ફાગ રમે ફાગણમાં નર ને નારિયો, ઘેરઘેર નૌતમ કૌતક
નવલાં થાય જો; જે નારીનો નાવલિયો નાશી ગયો, કહો
તેણે કેમ નજરે જોયું જાય જો; એ મહિને નવ જઇએ
પિયુ પરદેશમાં. ૫

ચૈતરમાં ચતુરને પંથ ન ચાલવું, જો પેર નારી સારી ચ-
તુરસુજાણ જો; વહાલપણે વચનેરે પિયુને વશ કરે, નિ-
રધાર્યું તે પડ્યું રહે પરિયાણ જો; એ મહિને નવ જઇએ
પિયુ પરદેશમાં. ૬

વાવલિયા વાયારે પિયુ વૈશાખના, રજ ઉડે ને માણેક મેલુ
થાય જો; નથનીનું મોતીરે હીરો હારનો, કહો પરહાથે તે
કેમ પ્રોયો જાય જો; એ મહિને નવ જઇએ પિયુ પરદેશમાં. ૭

જોકે તો પરદેશે જાવું દોહલું, ઘોમ ધાખે ને લા જેવાં લુ વાય જો; કોમળ છે કાયારે મારા કંથની, ને વણસીંચ્યાં જેમ ફૂલડિયાં કરમાય જો; એ મહિને નવ જઈએ પિયુ પરદેશમાં. ૮

અંબર ઘન છાંયોરે માસ અષાઢમાં, મોર બોલે ને મેહ વરસે મુસળાધાર જો; કચરા ને કાદવરે મચીઆ મેદની, પંખા માળા ઘાલે ઠારો ઠાર જો; એ મહિને નવ જઈએ પિયુ પરદેશમાં. ૯

શ્રાવણમાં શિવપૂજીને મુખ માગિયે, વહાલાનો નવ થાજો કદિ વિજોગ જો; ઉમયાના સ્વામિજી આપો એટલું, સાસુના જાયાનો નિત્ય સંજોગ જો; એ મહિને નવ જઈએ પિયુ પરદેશમાં. ૧૦

ભાદરવો ભરજોબનનો ફરી નહિ મળે, વહિ જાશે જેમ નદિયો કેરાં નીર જો; એવા રે દિવસ એળે નવ કાઢીએ, વાત વિચારી જુઓ નણંદના વીર જો; એ મહિને નવ જઈએ પિયુ પરદેશમાં. ૧૧

આસોના દિવશ તો અતિ રળિયામણા, ખાવું પીવું કરવા નવલા ખેલ જો; ભેગાં બેશી જમિયે રમિયે સોગઠે, છાતીમાં ભાંડીને રાખું છેલ જો; એ મહિને નવ જઈએ પિયુ પરદેશમાં. ૧૨

માસ અધિકમાં અધિકપણે શું કીજીએ, રહો જોડીને નેણ સંઘાતે નેણ જો; જેમ નછૂટે બુટો કાચ બિલોરનો, દલપતના પ્રીતમ છો જાણ પ્રવેણ જો; એ મહિને નવ જઈએ પિયુ પરદેશમાં. ૧૩

મુસલમાની બારમાશી.

બીસમલા રેહેમાન રહીમ.

સુનીઓ સખીરે સઈયાં. મુજ દરેદકીરે બાતાં;
પ્રીતમને મેરે સીરપર, ક્યા ક્યા કીઈહે ઘાતાં. ૧
મુજકુ એ દે દીલાસા, સાજન ગયે બીછડકર;
પરદેશ જાકે બેઠે, મુજકુ રેહે બીસરકર. ૨
ઠેરાવથા મીલનેકા, અવલ મહિના અંદર;
આસમે રખકર બેઠી, સાજન મીલેંગે આકર. ૩
અવલ મહીના આયા, યે કારતગ કીલાવે;
સાજન મુજે મીલે નહીં, રોના મેરા ન જાવે. ૪
ઢંઢુંડી સબ સબોરા, લાગીસો બોત હોને;
નેનાં રગત કાયે મે, આજુ લગેહે બેહેને. ૫
અફસોસ ઔર નીસાસે, ફરતી ફીર અકીલી;
સાજન બીના મુજેરે, ગમતી નહી હવેલી. ૬
લાલી મુજે લગાકર, લાલન કીધર ગયારે;
કીતી મુજે દીવાની, કીસ મુલ્ક જા બસારે. ૭
કાગજ લીખુ પીયાપર, જાને ન કોઈ પાવે;
મુજ દરેદકીરે બાતાં, પીઉકુ કુન સુનાવે. ૮
સાજનને છંદ કપટ કર, મુજ સાથ ઇશ્ક જોડા;
માલુમ મુજે હુવા યું, મીલના હજુ ન મેરા. ૯
કારતક મહિના સારા, દુઃખ બીચમે ગુમાયા;

સાજનને છોડ મુજકુ, કીસ સાથ દીલ લગાયા. ૧૦
એ માગસર મહિના, ફીર દુસરાહે બારી;
સાજન બીના કીયે મે, દીન રાત નેન જારી. ૧૧
ફુરકુ ખડી ઠંડુમે, ઈતના જુલમ સો ક્યારે;
મેં ચુનીજર દરસકી, કરીઓ કરમ પિયારે. ૧૨
દુબલા બદનહે મેરા, ક્યુંકર એ ઠંડ સહુંગી;
સાજન બીના એકીલી, કીસકુ એ દુખ કહુંગી. ૧૩
ઝાકળ યું પડને લગા, દુખપર એ દુખ હેવુંના;
સાજન બીના ક્યા મુજકુ, લગતા સંસાર સુના. ૧૪
ઇસ દુખ દરદકી અંદર, સબ માગસર ગુજારા;
સાજનને કી જુદાઈ, ઘર મેરા સારા ઉજાડા. ૧૫
દો માસ ગએ ગુજરકર, તીસરાએ પોસ બેઠા;
સાજન દરસ દેખાઓ, દીલકું કરૂં મેં હેઠાં ૧૬
એ પોસકીરે ઠંડાં, કહો કીસ તરેહ નીકાલું;
જોબન અને જુવાની, પિયું બીન મેં કયું સંભાળું. ૧૭
માનત કીઈરે બોતા, ચલીયાં સો કુછ મેરા;
મેં દરસકી દીવાના, દેખું દરસ સો તેરા. ૧૮
દીન હો ગયારે છોટા, લંબી ન રેન જાવે;
આંખુકુ મીચ દેખુ, સપને પિયા ન આવે. ૧૯
તીસરા એ પોસ ગુજારા, અબ કયા કરૂં જીઆરે;
સમજા રખુ મેં દીલકુ, માહામાં મીલંગે પ્યારે. ૨૦
એ માહા મહીના ચોથા, ખીલી એ ફુલ વાડી;

સાજન બીના મેં સુકી, કરતીહું છંતજારી. ૨૧
નર ગેસ ને બેલ મરવા, ચંપા અને ચંબેલી:
પિયા બીન એ ખુશ ન આવે, રોતી ફીરૂ એકીલી. ૨૨
ગુલદાવદી ને લાલા, એ મોઘરા હજારા;
સારા બગીચા જુઠા, પ્રીતમમેં હે જુદારા. ૨૩
દરસન દેખાવો સાજન, કીતના મેં દુખ કહુંરે;
દીન રાત મેં તડફડતી, દુક નિંદસો રહુંરે. ૨૪
યું ઠંડ સબ ગુજારી, શિયાળા હુવાહે પુરા;
સાજન અરજ સુણો તમ, દીખલાવો હબજ હુરા. ૨૫
ફાગુન એ પાંચવેકી, ધુપા માંને હે ગરમી;
સાજન કપટ નીકાલો, દીલપર રખો એ નરમી. ૨૬
સખીયાં સબે અપ સમે. ખેલે પિયાશું હોળી;
અતરો દીગર ગુલાબ, ચંદલ ભરી હેચોળી. ૨૭
દસ રાતમેં પિયા બીન, રોતાસો મે પડીરે;
લગી અગન બદનમે, ભોંપર ગીર પડીરે. ૨૮
ધુપા પડે કડાકડ, બેઠાહે અબ ઉનાલા;
સાજન મીલો સીતાબી જોબન મેરાહે બાળા. ૨૯
પાંચમા એ ફાગુન ગુજારા, અબ કયા ફીકર કરૂં રે;
કરીઓ કરમ સીતાબી, નહીતો અબ મેં મરૂંરે. ૩૦
ચઇતર છટ્ઠે કયા મુજકુ, દીલમે હે ઘાવ ભારી;
દેખું દરસ સુલના, પિયાપર મે જાવું વારી. ૩૧
ઠંડક કીધર ન પાઉ, દેખું અગન બરસતી;

સાજન બીનાકી હબસે, મર જાઊંગી તરસતી. ૩૨
પ્રીતમ યું સાચ બોલો, કીસ જાગ તુમકુ પાઊં;
કુરબાન હોકે દીલસે, કદમુપે સીર નમાવું. ૩૩
શખીયાં મેરે બદનમે, બાકી સો ના રહારે;
અફસોશ મેં પિયાકે, આધા બરસ ગયારે. ૩૪
દીન હો ગયારે લંબા, જીગરકા નહારે છેડા;
ચપતર છડાબી ગુજારા, સાજન કરો ન હેડા. ૩૫
વયશાક સાતવેકી, ગરમીસે ઝાડ સુકે;
ધુપા પડે ગજબકી, પાની બીના કેલુંકે. ૩૬
પતરે યુ ઝર ગએ સબ, ઝાડા હુવાહે ખાલી;
થડ હો ગયેરે ઠુંઠે, રહે ગઇ બકાત ડાલી. ૩૭
સુખા જંગલકુ દેખા, હેબત સો મેને ખાઇ;
તાકાત નહી હે મુજમે, અબ કયા કરૂં ઇલાહી. ૩૮
ઝાડુંમે ફોલ આયા, કેસુને આંબ મોરે;
નીલા હુવારે જંગલ, સબ મોર કરે જકોરે. ૩૯
નીલે જંગલકુ દેખા, દીલમે રખી મે આશા;
સાતુ ગયે ગુજર કર, આખર પડેમાં પાસા. ૪૦
એ જેઠ આઠ વેકી, મુજપર પડીરે શકતી;
પ્રીતમને પરહરીરે, એસી મે કયા નીબખતી. ૪૧
ધરતી તપી બોતેરી, પાઉમે પડે ફફોલે;
હરબખત મેં પુકારૂં, મુખસે ન બોલે. ૪૨
સખીયાં સાત લંકું મે, કીસને ન ભેદ પાયા;

પુછું હરએકુ જાકર, સાજન કીને છુપાયા. ૪૩
જંગલમે હર જગોપર, કોયલ ને મોર બોલે;
પીયુજીકા નામ મીઠા, લંબા સકરસે ઘોલે. ૪૪
રોતી અને રઝળતી, સબ જેઠ મે ગુમાયા;
સાજનને મેરે ઉપર, ટુંક ના કરીરે માયા. ૪૫
નવમે અશાડ કેરે, બાદલ હુવે હે કાળે;
રાતાં મીલી અંધારી, સબનેસો ઘર સંભાળે. ૪૬
મેડક પપઇયા બોલે, ડાડરેસો ધુમ લાયા;
બીજલી કરે ઝબુકે, મેવલા અશાડ આયા. ૪૭
નદીયાં તલાવ નાલે, સબમેં ભરાહે પાની;
ગરજે ગગન ધમકસે, મે હો રહી દીવાની. ૪૮
ધરતીકુ હુઇ જુવાની, લીલા હુવાહે જંગલ;
ખેડુત કરેરે ખેતી, ગાવે તંબરીયાં મંગલ. ૪૯
નવમા અસાંડ ગુજરા, સાજનસો ન મીલેરે;
ઠંડક કીઇ સબુસે, મેરા બદન જલેરે. ૫૦
દસવે સરાવનકી, લગી મુજે ઝડીરે;
પિયુજીકે નામ ઉપર, સમૂરૂ સરે કરીરે. ૫૧
માદર મિદર બીરાદર, કર[illegible] સબ સમેરે;
મેરા દીલ લગા પિયાસે, સારૂ મેકે ઠગેરે. ૫૨
ખેડુત સબ ખુશી હે, ઢોરાં હુવાં હે તાજે;
સાજન તુમ આ મીલોરે, દીન હો ગએ હે આજે. ૫૩
બાદલ હું ગડગડેરે, જ્યું બાજતી હે નોબત;

મુજકુ ખડી હંકુંમે, રાજન કરોરે મોબત. ૫૪
પડતી હે રેહેમત ખુદા, અનાજા રહી અરજ કર;
વીનતી મેને પિયાકે, દસ માસ ગયે ગુજરકર. ૫૫
ભાદર અગીઆરવેકી, આકર ઘટા બનીરે;
મુજકુ એસી ઘટામે, કાંહે મેરા ધનીરે. ૫૬
બીજલી પવનને પાની, તીનું હુવેહે મેલી;
એસેમે પિયા બીનમે, હો રહી હું ઘેલી. ૫૭
પાકી હુઈ સબ અનાજા, ખેતુમે બાએ માલે;
ટોલુંકી હાકસેરે, લગતે જીગરમે ભાલે. ૫૮
આઈ નવી ફસલ ફીર, ચોબારથી તવાંઈ;
સાજન મેરે ન આયે, કીતી અજબ નવાંઈ. ૫૯
પ્રીતમને કર જુદાઈ, મેરા બદન જલાયા;
ભાદર ગયા ગુજર કર, લહુ માસ સબલ ગાયા. ૬૦
આસુસો બાર વેકી. મુજકુ બડી હે આશા;
સાજન સાથ મીલનેકા, મુજકુ અબ હે દીલાશા; ૬૧
સખીયાં જો હે દિવાળી; ખેલે પીયાસે મિલકર;
મેં હીંયાં રહી એકીલી, જાઉ કીધરસો ચલકર. ૬૨
મુજ દીલમેં હુઈ ખુશાળી, પ્રીતમકુ અબ મે પાઉ;
સાજનકી હુઈ બધાઈ, બેઠી મે ગીત ગાઉ. ૬૩
કપડે ઓ સબ જરીકે, તન ઉપર કીયે મે;
પીયુંજી કે નામ ઉપર ખેરાત કર દોએ મે. ૬૪
પેહેના હે સબ જરીકા, છુટકા ગુલાબ તનપર;

બીજલી જા હો ખડીમે, ભાવું પીયાકે મન પર. ૬૫
હુરા અને જો પરીઆં, ઉનશે મે આલા;
સાજનને હુકનજરાકી,. હુઈ તાજગીને લાલા ૬૬
ગુજરે મહીને બારે, તબ લગ એ દુખ શહારે;
પીયુજીને પાયાર કીતા, સબ દુખ હરદ ગયારે. ૬૭
સેબદાનને દીલુસે, કીત્તા કલામ પુરા;
કાજો કરમ કરોમા, દીલ હો રેહાહે ચુરા. ૬૮
પરવરદીગાર મુજકુ, નેકી ઇમાન દેજો;
ઉમેદ હે મુજેકુ, જીનત નસીબ કીજો. ૬૯
છોડો ગુમાન યારો, ડરીઓ તો કુછ અજલસે;
કરીઓ કછુરે નેકી. બક્ષે ખુદા રૂજલસે. ૭૦
મહમદ નબી પેગંબર, બરહકહે દોસ્ત રબકાં;
કલમેકે સાથ નબીકે, બેડા પાર હે સબકા. ૭૧
એ મોમીનો દીલુસે, કલમા પડો નબીકા;
કરીઓ નીમાજ રોજે, છુટકા સોહે સબીકા. ૭૨
સાબત સદક દીલુસે, શીરો જબાન ખોલો;
મોંઠ નબી કે નામપર, હરદમ દરૂદ ખોલો. ૭૩

બિરહ બારમાશી.

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ, રાધા સોચ કરે બન માંહેરે;
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. ૧
લગત અસાડ ઉમંગ દોઉ આવે, બીજલી ચમકે ॥

ચમકુ ચમકુ ચારૂ દેશ નિહારૂં, હજુએ ન આવે બિંદ્રાબનસેરે
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
સાવન શામી અતી છલકીનો, પ્રીત કરી કુબજા સંગ જારે;
કુબજા સોક જનમકી બેરન, હમસે બેર કીયો છીનમેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
ભાદર ભવન ફુલી સબ કળીયાં, નહી ફુલી દીનકી કલીયાંરે;
જીન કલીઅનમે ભમર બસતહે, સો કમોયાં પીયાં માંહે બસાંરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
કુમાર કમળ નિર્મળ ભયે ચંદા, પીયા નહી આવે મોરે આંગનમેરે:
દરસ દેખાય પ્રભુ આવે બોલમ રહે, હમ કલપન છાંડી બનમેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
કાતીક સોચ કરે સબ સખીયા, ઓ રાધા સોચ કરે બનમેરે;
ઉધવ સ્વામી જનમકે કપટી, કપટ રહો જીનકે મનમેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
અગહન ગેંદ બનાયો સખીયાં, જાય ખડયો જુમનાં તડસેરે;
ખેલત ગેંદ ગીરી જુમનાંમે, તબ કાલી નાથ્યો છીનમેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
પોસ માસ રૂતુ આબા પટતહે, સુધહુ ન લીની મન મોહનરે
જોગન હોકરે બન બન ઢુંઢત, ઢુંઢત ફીરૂ બિંદ્રાબનમેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
માઘ માસ જબ લાગો સખીરી, હોલ બસંત કંથ ઘર નાંહીરે;
હાથ સમરની નીમલે મૃગછાલા, ઘરઘર અલખત જગાતી ફીરૂરે

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
ફાગન ફાગ ખેલત અતાઅનરે, ઘરઘર ડફ બાજ રહોરે;
હમારો ફાગ હરો કુબજાને. કુબજા બસી ઉનકે મનમેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
ચૈત્ર લતા ફુલીસબ બનમે, આવત સુગંધ સબ ફુલનમેરે;
સીતળ મંદ સુગંધ સદા નાંજ આવત હે શ્રી બિંદ્રાબનમેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
જગત વૈશાખ એસ સબ કીનો, લહર ઉઠ તનુ જોબનમેરે:
મોર મુગટ મન મેહનકી છબી, બસત રેહત ઈન નેનનમેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
જેઠમાં જ્વાળા તપે સબ ધરતી, બીરહ અગન લગો તનમેરે:
બીન ઘન સામ બુજત નહી અમસે, લાખ બુજાવત અસુવનસે
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
પુરન માસ પ્રભુ ઘર આવે, આપ મીલે હરી કુંજનમેરે;
સુર સામ મથુરાકે બાશી, પુરન કાજ હુએ મનકેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦

વીંછી વિશે ગરબી.

રાગ પરજ.

અરરરર માડીરે છાણા લે વીણવા ગઈતી મા વીંછુડો.
અરરરર માડીરે સોબત સહીની થઈતી, મા વીંછુડો.
અરરરર માડીરે છાણા તળે છુપાએ, મા વીંછુડો.
અરરરર માડીરે છાનોમાનો લપાયો, મા વીંછુડો.

અરરર માડીરે વાંકો વળી ડંખ મારો, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે નાસતા તેને ભાળ્યો, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે આ સી લેરો આવી, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે સહીયર તેડી લાવી, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે સસરાને તેડાવો, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે પડદાને બંધાવો, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે સસરા અહીંઆં આવે, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે ગાડી બેસવા લાવે, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે કાળુપર લઈ ચાલો, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે રેસમ બુ બોલાવો, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે વીંછુડો ઉતરાવો, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે વીંછુડે વેર વાળ્યાં, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે હરખ હૈયાના ટાળ્યાં, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે ભોજનીઆં ન ભાવે, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે સુતા નીંદ્રા ન આવે, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે ઓયડામાં ઢોળીયા ઢળાવો, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે પરણ્યાને બોલાવો, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે સીરો ને કરાવો, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે પરણ્યો કોળિયા ખવારે, માં વીંછુડો.
અરરર માડીરે વીંછીની વેદના ભારી, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે દુનિયા રહી છે હારી, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે વીતે તે સહુ જાણે; મા વીંછુડો.

અરરરર માડીરે ગાયું તે વે ટાણે, મા વોંછુડો.
અરરરર માડીરે ચકુલાલે ગાઇ, મા વોંછુડો.
અરરરર માડીરે ગરબી રસીક ગાઇ મા વોંછુડો.

વડોદરાનો ગરબો.

ધન ધનરે વડોદરૂં શેહેર, રૂપે રંગીલુ. ટેક.
રૂપે રંગે છેલ છબીલું, અલબેલું અપારરે;
વડોદરાનું વર્ણન કરતાં, સુણજો નરને નાર. રૂપે૦ ૧
બહાર પરાની વસ્તિ બારે, શોભાનો નહી પારરે;
વિનવતામાં વર્ણજ વીતિ, પરાં પોળ બજાર. રૂપે૦ ૨
આકુતપરૂં અડાણિયું ને, કાળુપરમાં ગઉઆનુંરે;
ફાગટીયા સઉ ફતેપરામાં, દેવાળીયાનું કામ. રૂપે૦ ૩
સરશિયાની પાળજ ઉપર, જેડીનો અખાડોરે;
અષ્ટભુજા અલબેલી ઉભાં, પાછળ ગોસાઇવાડો. રૂપે૦ ૪
સરસનાથ છે સામી પોળે, વાયડા વાડી ત્યાંયરે;
અજબ તળાવની પાળે થઇને, ચાલ્યા અધડમાં જાય. રૂપે૦ ૫
લાલ દરવાજે ગંગા બાનું, વાદરીયો પુરજરે;
મીયાં મહમદની વાડી જાણે, ઝળકી રહ્યો સુરજ. રૂપે૦ ૬
હાથિયા ખાણને દરવાજે, કાંઇ હઠીલો હનુમાનરે;
રામતળાવની પાળ ઉપર, રામેશ્વર ભગવાન. રૂપે૦ ૭
ધોધયાને દરવાજે થઇને, સીધવાએ જવાયરે;
અજારાજાના દરવાજા સામી, ચોખંડી કેહેવાય. રૂપે૦ ૮

મરદા બારીએ થઈને ચાલ્યા, દરસન કરવા કાજરે;
લકડપીઠું મદનનો ઝાંપો, ગોસાઈજી મહારાજ. રૂપે૦ ૯
શાંધનાથના દરસન કીધાં, આવી ઊંચી પોળરે;
ચોરને બેઠા ગરદન મારે, મિસ્તાણા ભાગોળ. રૂપે૦ ૧૦
બંકું પરૂં છે બાલાજીનું, ડાંડિયું બજારરે;
સકરકુઇને ઝાંપે રૂડો, લાલ નામ સરદાર. રૂપે૦ ૧૧
આનંદપરામા આવીયાને, રાઉપરાને ઝાંપેરે;
દાનદક્ષણા રૂડી થાએ, ગણપતરાવ ત્યાં આપે. રૂપે૦ ૧૨
ઊભી બજારની શોભા સારી, આવી ખારી વાવરે;
સન્યા રૂપ છે રંગે રૂડું, સુરસાગર તળાવ. રૂપે૦ ૧૩
જડી વાડી ધીને કાંટે, નાગરવાડો વિક્ષાતરે;
આદીતવારે દરસન કીજે, બેઠી બહુચર માત. રૂપે૦ ૧૪
ઉમે ચોકે લીમડી બજારે, રૂડી શોભા થાયરે;
મૃદંગ વાગે નારી નાચે, ઝીણે કંઠે ગાય. રૂપે૦ ૧૫
નીજામપરૂં ભુતડીને ઝાંપે, રોકડિયા હનુમાનરે;
સુરસાગર ગૌઘાટને દરવાજે, ત્રણજ છે કમાન રૂપે૦ ૧૬
શેહેરની ત્યારે રચના દીઠી, શોભાનો નહી પારરે;
હાથી ઘોડા પાલખીઓને, વાંકડિયા અસ્વાર. રૂપે૦ ૧૭
ચારે દિશાના ચારે ચૌટા, વચ્ચે માંડવી ચોકરે;
ઊંચા મેહેલ મેડીને અટારી, છજા જરૂખાંને ગોખ. રૂપે૦ ૧૯
માંડવીને કમાન ચોવીસ, ચતુર કરે વેપારરે;
કાજીઆ દુકાનો માંડે, ઉભી હાથી લાર. રૂપે૦ ૨૦
ચોપટ જેવા ચારે રસ્તા, સરખા સરખી ઓળરે;

પાણીને દરવાજે બેઠા, વાઘ કરે કલોલ. રૂપે૦૨૧
રાજે તળાવની સુંદર શોભા, જોતામાં મન મોહરે;
નારી સહુ જળ ભરવા જાએ, નઉતમ રચના હોય. રૂપે૦૨૨
રામપરો દરવાજો કહીએ, ચોથું છે સનમુખરે;
પરમેશ્વરના દરશન કરતાં, જાય જનમનાં દુખ. રૂપે૦૨૩
લેહેરીપુરાની લેહેર સહુથી, શોભા છે ભરપુરરે;
સુરસાગર રતનાગઢ જેવું, વાગે બહુ રણતુર. રૂપે૦૨૪
ચોથો દરવાજો ચાંપાનેરી, શરસીઆના વાટરે;
વિસ્તારીને વર્ણન કીધું, ચોક પોળને હાટ. રૂપે૦૨૫
નાગર નરખ્યું મન હરખ્યું. પ્રભુ થયા પ્રસનરે;
નરસીજીની પોળમાં, નરહરીનાં દરશન. રૂપે૦૨૬
રાજ રાજે રણછોડજીને, માહાલક્ષમી મુજ માતરે;
ગોરધનનાથ બળદેવજીને, ચાલો પુંડરીનાથ. રૂપે૦૨૭
બલબતખાનું જનાન ખાનું, દીવાન ખાનું પાસરે;
ધરમ તણીતો દવા ફરે છે, ઊંચા મેહેલ આવાસ. રૂપે૦૨૮
ઘણી કારીગરી કચેરીમાં, જાત જાતના રંગરે;
નઉતમ નારી નાચ કરે છે, કોમળ તેનાં અંગ. રૂપે૦૨૯
તરેહવારનું ટકોરખાનું, ગોવિંદરાવનો મેહેલરે;
ગાયકવાડના રાજ આગળ, શોભા સઘળી સેહેલ. રૂપે૦૩૦
દાદાસાહેબને નાનાસાહેબ, આપાસાહેબ માહારાજરે;
ગણપતરાવ ઘણું જીવજોને, અખંડ રેહો આ રાજ. રૂપે૦૩૧
લાડ મોઢ શીગોડ નાગર, દશ વીશા વણીકરે;
સોની સાળવી સુતાર છીપા, દરજી ઠીકા ઠીકરે. રૂપે૦૩૨

પુના સતારા મુંબાઈ જોયું, પુર્વ પશ્ચિમ દેશરે;
ઉત્તરમાં ઉદેપૂર જોયું પૃથ્વીના નરેશ. રૂપે૦ ૩૩
બુંદીકોટા દીઠું દિલ્હી, ને ગઢ ગીરનારરે;
સુરતને અમદાવાદ જોયું, કહણુ કિલ્લો ધાર. રૂપે૦ ૩૪
બલીહારી હું વડોદરાને, ધન ધન નરને નારરે;
વિરહેત્ર જેણે જોયું નહી, તેનો એળે ગયો અવતાર. રૂપે૦ ૩૫
વાંકી નારી વડોદરાની, માહારાજાને રાંકરે;
મૃગાયા નેણીની વરણાગીથી, વર્ણાવ્યો આડો આંક. રૂપે૦ ૩૬
શાહુકારોની દુકાનો બારે, ધર્મ તણો અવતારરે;
ખુશાલચંદ શામળ બેહેચર, લલુભાઈ શાહુકાર. રૂપે૦ ૩૭
રતનજી કાહાનદાસ કહીએ, બાંધી પુનની પાળરે;
હરીભક્તિનો મહિમા મોહોટો, બીજા ભાઉ મેહેરાલ. રૂપે૦ ૩૮
રંગીલો જે ગરબો ગાશે, રંગીલા નર નારરે;
રંગીલાતો લાહાણીઓ લાશે, રંગભેર સોભા થાય. રૂપે૦ ૩૯
સંવત ઓગણીસ પાંચમાં ને સતરસેં શતિરરે;
નવરાત્રીમાં વર્ણન કીધું, વડોદરૂં જે શેહેર. રૂપે૦ ૪૦
રૂપે સઉ કવિને કરૂં વિનતી, કોઈ માં દેશો ખોડરે;
વડોદરાની રક્ષા કરજો, રેવાને રણછોડ. રૂપે૦ ૪૧
ભગવત વાણી સાચી જાણી, મનમાં આણી ભાવરે;
વડોદરાનો ગરબો ગાતાં, સઉજન સુખીયા થાય. રૂપે૦ ૪૨
મીજબાની મન ગમતી કરવા જાય શોખી જનરે;
મસ્તુબાગનો બંગલો જાણે, ઇંદ્રનું ઇંદ્રાસન. રૂપે૦ ૪૩

દોહરા.

સજ્જન બાત સનેહકી, પરમુખ કહી ન જાય;
મુંગેકુ સપના ભયા, સમજ સમજ પસ્તાય. ૧

સજ્જન સજ્જન મે જપું, સજ્જનકે મન ઓર;
ચિક પડી એ પ્રીતમાં, એક ચાંત દો ઠોર. ૨

સજ્જન તુજમાં ગુણ ઘણા, અવગુણ નહી લગાર;
એ કારણ તું સાંભરે, મને દાહાડામાં દસવાર. ૩

સજ્જન ઐસો ગુપત હે, મુખથી કીયો નવ જાય;
મેંદી કેરા પાનમેં, લાલી રહી છુપાઈ. ૪

સજ્જન બાત સનેહકી, પરમુખ કહે નવ જાય;
મુંગેકુ સ્વપના ભયા, સમજ સમજ પસ્તાય. ૫

ચાતૂક ચાહત મેઘકું, ચકુવા ચાહત ભોર;
અમ ચાહત તુજ મીલનકુ, જેસા ચંદ ચકોર. ૬

કાજળ તજે નહી શ્યામતા, મુકતા તજે નહી સ્વેત;
દુરીજન તજે નહી કુટીલતા, સજ્જન તજે નહી તહિ. ૭

સજ્જન સો કોશે બશે, તે મુજ હરદે હજુર;
દરવાજે દુરીજન બસે, તે લક્ષ કોશકે દુર. ૮

કાગજ લીખું કપુરસે, બીચ બીચ લીખું સલામ;
જા દીનસે સજ્જન ગએ, તાદીન નીંદ હરામ. ૯

સજ્જન સજ્જન મેં જપું, સજ્જન કોસ પચાસ;
દોનુંકો અંતર પડયો, પ્રાણ તુમારે પાસ. ૧૦

નેન પદારથ નેન રસ, નેને નેન મીલત;
અજાણુાશું પ્રીતડી, પેહેલી નેન કરેત. ૧૧
પંખી હુતો ઉડચલું, ઘડા ન રખુ ધીર;
જયું જયું સજ્જન સાંભરે, યું યું લગે તીર. ૧૨
સદા કાહુકી નવ રહી, સજ્જનકે ગળે બાંહ;
ઢલતી ઢલતી ઢલ ગઈ, જેઊં તરૂવરકી છાંય. ૧૩
સજ્જન બાત સ્નેહકી, મુખે વરણવી નવ જાય;
જેમ જેમ સજ્જન સાંભરે, તેમ તેમ ઉલટ થાય. ૧૪
પીયાસા ચાહત નીરકુ, થકા ચાહત છાંય;
અમ ચાહત તુજ મીલનકુ, લંબી કરકે બાંહ્ય. ૧૫
સજ્જન જેસા કીજીએ, જો ઢાલ સરીખા હોય;
સુખમે પીછુ પડ રેહે, દુખમાં આગુ હોય. ૧૬
મુજે તીહારે દરશનકે, અનતો બીખ સમાન;
પ્રીતમ હમારે પ્રાણ હો, તુમ મત કરો ગુમાન. ૧૭
તુમ હમકુ કાગજ લીખો, લીખીઓ મધુરે બેન;
હમ તમકુ ચાહતહે, જેમ અંધેકુ નેન. ૧૮
બાત એક અનેરડી, મુખસે કહી નવ જાય;
દો અક્ષર કાગજ લીખો, તો હઈકુ તાઢું થાય. ૧૯
હમ તમસે જુદે નહી, જાણે તમારૂં મંન;
જે દીન તમસે મીલનગે, તબ આનંદ આનંદ. ૨૦
હંધા ચાહત આંખકુ, ભુખ્યા ચાહત અંન;

અમ ચાહત તુમ દરશનકું, ૧.
તુંમ છો અમારા સાહબા, હું તમાર
અમ ઉપર કીરપા કરો, તો રહું તમારી
ચારણજીવી તુમ રહો સદા, ચોહા શીરોમણ
મુખ હમારે એક હે, કેસે કરૂં બીખાણ.
વાહાલા અમારે તુમ હોય, બાતનકો બીશેક;
ચીત અટકત તો એકસે, ઓર તો મીત્ર અનેક. ૨.૪
હંસા ચાહત માનસર, કપીઓ ચાહે મેહ;
મછવા ચાહત નીરકુ, અમ ચાહત તુમ દેહ. ૨.૫
કાગજ લખ્યું કસ્તુરીએ, માંહે કેસર ચંદન સાર;
મળવા આવો મલપતા, શું લખીએ વારોવાર. ૨.૬
સજ્જન એક સંદેશડો, તમો સુણજો ચતુર સુજાણ;
વેગે આવો વાલ્યમા, નહી તો જાશે પ્રાણ. ૨.૭
હમ તુમસે જુદે નહી, મુખસે કહ્યો નવ જાય;
ચીત તમારી પાસ હે, તો કાગજ લખે શું થાય. ૨.૮
તુમ તો જાણ સુજાણ હે, બીન પડા બળવંત;
કેસર ચંદન કસ્તુરીએ, તુમ સદા ખેલો બસંત. ૨.૯
સજ્જન તુમસે સો ઘણો, ઝાઝો આદર કરે;
પ્રાણ તુમારી પાસ હે, ખોળીયું ફીયાં કરે.
કાગજ થોડો હીત ઘણો. મોસે કીયો નવ
રતનાગર સાગર ભરયો, ગાગરમાં

૮ બોલાચાર;

..નનગે, તે દીન જુગમાં સાર. ૩૨

.., જો કછુ હોય સંદેસ;

નાં દુર નહી, તાકુ કાંહાં સંદેસ. ૩૩

હમસે બાહોતકી, એસી ન કરે હોય;

..જન એસી કીજીએ, જે ફીરના હાંશી હોય. ૩૪

પ્રીતમ પતીઆં જો લખું, જો કછુ અંતર હોય;
હમ તમ જીવડા એક હે, દેખનકે તન દોય. ૩૫

પ્રીતમ તાહારા દરસ બીના, મોકુ ભયો જો દુઃખ;
સો દુઃખ પરમેશ્વર લહે, કયાંહાં જઈ કહું મે મુખ. ૩૬

પ્રીતમ તોરે દરસન બીના, રહે ન જાએ પલ એક;
પ્રીત અટકતતો એકસે, ઓરત મીલે અનેક. ૩૭

પ્રીતમ કે ગુણ બાણ, હઈ અમારે ખુચ રહે;
કાઢત નીકસે પ્રાણ, લાગતતો જાનો નહી હે. ૩૮

પ્રીત કરી સુજાણુસે, બરેજત લોક અજાણ;
તાસે તોરે કમરકુ, જાસે બદો પ્રાણ. ૩૯

